

UCHWAŁA NR XL.223.2022
RADY GMINY MIASTECZKO KRAJEŃSKIE

z dnia 21 marca 2022 r.

w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie

Na podstawie art. 4 ust. 2 oraz art. 4b ust. 1-3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022r., poz. 559) oraz § 1 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 roku w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz.U. z 2014r., poz. 310), po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, Rada Gminy Miasteczko Krajeńskie uchwala, co następuje:

§ 1. Mając na względzie wyniki konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Miasteczko Krajeńskie, Rada Gminy Miasteczko Krajeńskie pozytywnie opiniuje starania w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie.

§ 2. 1. Postanawia się wystąpić z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego o nadanie statusu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie.

2. Treść wniosku wraz z uzasadnieniem stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Miasteczko Krajeńskie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Szymon Kunek

**Załącznik
do uchwały Nr XL.223.2022
Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie
z dnia 21 marca 2022 r.**

**Pan
Mariusz Kamiński
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji
ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa**

za pośrednictwem

**Pana
Michała Zielińskiego
Wojewody Wielkopolskiego**

**Wnioskodawca:
Rada Gminy Miasteczko Krajeńskie
ul. Dąbrowskiego 16
89-350 Miasteczko Krajeńskie**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 2 ust. 2 i ust. 4 oraz art. 4b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r, poz. 559, z późn. zm.) oraz § 1 ust.1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 roku w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów w tych sprawach (Dz.U.2014 roku poz. 310), Rada Gminy Miasteczko Krajeńskie przekazuje wniosek o nadanie statusu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie położonej w obrębie ewidencyjnym Miasteczko Krajeńskie, wraz z załącznikami.

WNIOSEK
W SPRAWIE NADANIA MIEJSCOWOŚCI MIASTECZKO KRAJEŃSKIE
STATUSU MIASTA

Uwzględniając wyniki konsultacji społecznych, układ urbanistyczny i przestrzenny, charakter zabudowy, rozwiniętą infrastrukturę społeczną i techniczną miejscowości Miasteczko Krajeńskie, a także względy historyczne oraz więzi społeczne i gospodarcze, zapewniające zdolność do wykonywania zadań publicznych Rada Gminy Miasteczko Krajeńskie wnosi o:

1. Zaakceptowanie wniosku Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie o nadanie statusu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie.
2. Utworzenie w miejsce jednostki samorządowej - Gminy Miasteczko Krajeńskie – Miasto i Gmina Miasteczko Krajeńskie.

Uzasadnienie

Na wniosek grupy mieszkańców Miasteczko Krajeńskie z dnia 24 sierpnia 2021r., który wpłynął do Rady Gminy, Wójt Gminy Miasteczko Krajeńskie wraz z Radą Gminy zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców podjęli decyzję o wdrożeniu stosownych działań i procedur związanych z przekazaniem wniosku do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o nadanie statusu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie.

Jednym z istotnych argumentów podjęcia takiej decyzji jest z pewnością analiza samej nazwy miejscowości, która powinna określać status Miasteczka Krajeńskiego jako miasta. Dlatego też mieszkańcy Miasteczka od 50 lat nie mogą się pogodzić z tym, że ta miejscowość jest wsią. Brzmi to nielogicznie nie tylko dla mieszkańców, ale także dla osób, które chociaż nie mieszkają w miejscowości, tylko ją odwiedzają.

Miasteczko Krajeńskie posiada średniowieczny rodowód. Prawdopodobnie otrzymało ono prawa miejskie około 1475 roku, a które to nadane zostały przez króla Kazimierza Jagiellończyka. W tym roku Miasteczko Krajeńskie figurowało już w spisie miast polskich. Niestety, w związku z reformą administracyjną z dniem 1 stycznia 1973 roku miejscowość ta utraciła status miasta, a nadto została włączona do gminy Białośliwie. Decyzja ówczesnych władz nastąpiła rok przed jubileuszem 500-lecia uzyskania praw miejskich. Spotkała się z głośnym sprzeciwem mieszkańców, a o odzyskanie praw miejskich mieszkańcy Miasteczka starają się od chwili ich utracenia do dziś.

Na mocy § 14 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 1991 roku *w sprawie utworzenia, zmiany granic i ustalenia siedzib niektórych gmin w województwach:*

warszawskim, białostockim, bielskim, częstochowskim, katowickim, kieleckim, leszczyńskim, lubelskim, łomżyńskim, nowosądeckim, olsztyńskim, opolskim, ostrołęckim, pilskim, piotrkowskim, poznańskim, skierniewickim, suwalskim, szczecińskim, tarnobrzeskim, toruńskim, włocławskim, zamojskim i zielonogórskim oraz nadania niektórym gminom statusu miasta (Dz.U. z 1991r., poz. 115 nr 497), przywrócono gminę Miasteczko Krajeńskie, jednakże miejscowość nie odzyskała praw miejskich.

Miasteczko Krajeńskie, będące siedzibą Gminy o tej samej nazwie, jest urokliwą i rozwijającą się miejscowością. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż posiadało ono niemal przez pięćset lat prawa miejskie, a wcześniejsze próby odebrania tegoż przywileju kończyły się niepowodzeniem. Jednakże mając na względzie wolę mieszkańców, jak również tradycję i historię należy poczynić starania o odzyskanie praw miejskich dla Miasteczka Krajeńskiego, aby tym samym zadośćuczynić oczekiwaniom mieszkańców, by dziejowa sprawiedliwość stała się faktem.

Za przyznaniem miejscowości Miasteczko Krajeńskie statusu miasta przemawiają następujące uwarunkowania:

- posiadanie odpowiedniej infrastruktury techniczno-komunalnej,
- posiadanie w przeszłości praw miejskich (blisko 500 lat),
- pełnienie przez miejscowość Miasteczko Krajeńskie funkcji lokalnego ośrodka administracyjnego (siedziba władz gminy), gospodarczego, handlowego, usługowego i kulturalnego dla 7 sołectw w Gminie Miasteczko Krajeńskie,
- posiadanie miejskich cech funkcjonalno-przestrzennych,
- teren jest zurbanizowany, mieszkańcy w zdecydowanej większości utrzymują się z działalności pozarolniczej,
- uzyskanie pozytywnego wyniku z przeprowadzonych konsultacji społecznych,
- posiadanie herbu miasta zatwierdzonego 17.05.1939 r.,
- niewielkie koszty finansowe zmiany statusu miejscowości Miasteczko Krajeńskie.

Na terenie Gminy Miasteczko Krajeńskie, przed przeprowadzeniem konsultacji wśród mieszkańców odbyła się kampania informacyjna na rzecz przywrócenia miejscowości Miasteczko Krajeńskie statusu miasta.

Konsultacje społeczne

Na podstawie Uchwały Nr XXXIII.188.2021 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 27 września 2021 r. w sprawie przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami

gminy Miasteczko Krajeńskie w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie, opublikowanej w Dz. Urz. Woj., Wlkp. poz. 7479, Wójt Gminy Miasteczko Krajeńskie wydał zarządzenie Nr S.0050.117.2021 z dnia 4 listopada 2021 r. w sprawie terminu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Miasteczko Krajeńskie w sprawie nadania statusu miasta tej miejscowości. Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone od dnia 8 listopada 2021 r. do dnia 30 listopada 2021r. na terenie całej gminy.

Wyniki konsultacji społecznych

Na 3149 osób uprawnionych w Gminie Miasteczko Krajeńskie, w konsultacjach udział wzięły 338 osoby, co stanowi 10,73% uprawnionych. Oddano głosów popierających 268 i 40 głosów przeciwnych, 18 osób „nie mam zdania”. Oddano 11 głosów nieważnych. W samej miejscowości Miasteczko Krajeńskie na 1101 osób uprawnionych, w konsultacjach udział wzięło 237 osób, co stanowi 21,53% uprawnionych, oddano 209 głosów popierających i 17 głosów przeciwnych, stwierdzono 0 głosów „nie mam zdania”.

Szczegółowe wyniki z przeprowadzonych konsultacji z mieszkańcami gminy Miasteczko Krajeńskie przedstawia protokół z konsultacji.

I. Wyniki konsultacji z mieszkańcami na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie

Liczba osób uprawnionych do głosowania	3149
Liczba osób, które wzięły udział w konsultacjach	338
Liczba oddanych głosów popierających	268
Liczba oddanych głosów przeciwnych	40
Liczba oddanych głosów „nie mam zdania”	18
Liczba oddanych głosów nieważnych	11

Wynik konsultacji z mieszkańcami na terenie sołectwa Miasteczko Krajeńskie

Liczba osób uprawnionych do głosowania	1101
Liczba osób, które wzięły udział w konsultacjach	237
Liczba oddanych głosów popierających	209
Liczba oddanych głosów przeciwnych	17
Liczba oddanych głosów „nie mam zdania”	11
Liczba oddanych głosów nieważnych	0

Tabela liczbowa prezentująca konsultacje społeczne

Nazwa sołectwa	Liczba uprawnionych do głosowania	Liczba oddanych głosów	Liczba głosów popierających "TAK,,	Liczba głosów przeciwnych "NIE,,	Liczba głosów wstrzymujących się "nie mam zdania,,	Liczba głosów nieważnych
Miasteczko Krajeńskie	1101	237	209	17	11	
Arentowo	119	8	8	0	0	
Grabionna	228	10	7	2	1	
Brzostowo	655	31	21	7	3	
Grabówno	433	1	1	0	0	
Miasteczko-Huby	118	34	17	14	3	
Okaliniec	248	0	0	0	0	
Wolsko	230	6	6	0	0	
Gmina	3149	327	269	40	25	11

Tabela procentowa prezentująca konsultacje społeczne

Miasteczko Krajeńskie	1101	21,53%	88%	7%	5%	0%
Arentowo	119	6,72%	100 %	0%	0%	0%
Grabionna	228	3,47 %	70%	20 %	10 %	0%
Brzostowo	655	4,73 %	68 %	22 %	10 %	0%
Grabówno	433	0,23 %	100 %	0%	0%	0%
Miasteczko-Huby	118	28,81 %	50%	41 %	9%	0%
Okaliniec	248	-	-	-	-	-
Wolsko	230	2,60 %	100%	-	-	-
Gmina	3149	10,73%	80%	12%	5%	3%

Mieszkańcy miejscowości Miasteczko Krajeńskie w podziale na płeć i grupy wiekowe.

Zestawienie informacyjne o osobach z bazy Rejestru Mieszkańców

Miejscowość, ulica	Razem	Wiek < 18 lat	Dorośli	0 - 6		7 - 15		16 - 19		20 - 60	20 - 65	Pow. 60	Pow. 65	Razem	
				K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Miasteczko Krajeńskie															
Szkolna	6	0	6	0	0	0	0	0	0	4	1	0	1	4	2
Drzymały	102	21	81	1	4	11	3	2	2	29	28	13	9	56	46
Poniatowskiego	94	14	80	3	2	3	4	2	1	26	35	12	6	46	48
Romanowskiego	30	5	25	2	1	1	1	1	1	10	11	1	1	15	15
Kościuszki	350	66	284	17	8	18	17	3	7	97	114	48	21	183	167
Al. Brzostowska	30	7	23	2	0	1	3	1	1	7	10	4	1	15	15
Pl. Wolności	57	7	50	1	1	1	2	0	3	13	21	8	6	23	33
Dąbrowskiego	141	28	113	4	4	6	9	6	2	37	46	18	9	71	70
Ogrodowa	44	7	37	2	3	0	1	0	1	15	15	6	1	23	21
Słoneczna	85	23	62	7	6	4	6	0	1	23	30	5	3	39	46
Raławicka	60	12	48	4	2	4	2	0	2	17	17	6	6	31	29
Skargi	53	12	41	6	3	2	1	1	1	15	17	6	1	30	23
Pod Dębami	4	2	2	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	3
Konopnickiej	32	11	21	1	0	6	3	1	0	6	6	5	4	19	13
Leśna	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Brzostowo	654	168	486	26	18	40	46	34	39	154	190	69	38	323	331
Grabówno	422	69	353	12	12	17	24	4	12	120	149	49	23	202	220
Okaliniec	258	51	207	14	5	14	11	7	7	84	82	22	12	141	117
Grabionna	286	59	227	9	11	16	16	6	9	68	93	33	25	132	154
Arentowo	121	35	86	5	9	10	9	3	2	31	35	11	6	60	61
Wolsko	224	57	167	11	10	14	13	9	7	61	69	18	12	113	111
Miasteczko Huby	117	32	85	5	7	9	10	3	2	32	34	12	3	61	56
Solnowek	36	10	26	1	3	3	2	2	0	10	10	3	2	19	17
Razem	3207														

TABELA

(źródło: Ewidencja Ludności Urząd Gminy Miasteczko Krajeńskie wg. stanu na dzień 31.12.2021 r.

Herb Miasteczka Krajeńskiego i Gminy

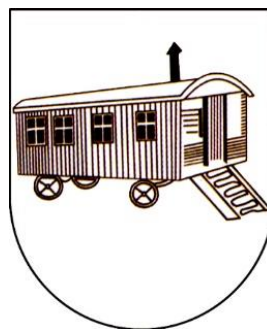
Herby miejskie zaczęły kształtować się z prawem miejskim w II poł. XIII wieku. Ich wizerunek początkowo umieszczano na pieczęciach miejskich. Dopiero później niektóre z nich stawały się prawdziwymi herbami. O wyborze herbu decydowała zazwyczaj rada miasta. Często zdarzało się w przypadku miast prywatnych, że w momencie zmiany właściciela zmieniano się również godło takiego miasta. Pierwszy herb Miasteczka Krajeńskiego niestety nie zachował się, wiemy jedynie, że jednym z jego elementów były skrzydła orła i mały krzyż. Po upadku Rzeczypospolitej zaborcy usuwali herby, zastępując je godłem państwowym. Natomiast z pracy Friedricha Augusta Vossberga pt. „Wappenbuch der Städte des Grossherzogthums Posen” („Herby Miast Wielkiego Księstwa Poznańskiego”), wydanej w Berlinie w 1866 roku, wynika, że Miasteczko Krajeńskie w czasie zaborów posiadało swój herb. Umieszczono na nim pół orła czarnego z głową skierowaną w prawo na białym tle oraz pół orła białego na czerwonym tle, na piersi znajdowała się litera „M”, a na tarczy umieszczona była głowa anioła. Żadne inne źródła i dokumenty jednak nie potwierdzają tego faktu. W okresie międzywojennym herbami zajęło się Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wraz z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Do 1939 roku zatwierdzono 104 herby miast. W tej liczbie znalazł się nowy herb Miasteczka Krajeńskiego, który zatwierdzony został 17 maja 1939 roku. Nowy herb został wykonany na bazie herbu ostatnich właścicieli Miasteczka Krajeńskiego przed rozbiorami-rodziny Szembeków. W Monitorze Polskim nr 113 z dnia 17 maja 1939 roku ukazało się zarządzenie Ministra MSWo zatwierdzeniu herbu miasta Miasteczko Krajeńskie.

Rada Gminy podjęła decyzję o ponownym zaopiniowaniu przez Komisję Heraldyczną wcześniej istniejącego i zatwierdzonego w roku 1939 herbu Miasteczka Krajeńskiego z propozycją flagi co jest niezbędne w wymogach stosowanych przez Komisję. Po przywróceniu praw miejskich herb oraz flaga obowiązywać będą od 01.01.2023 r.

W dniu 29 kwietnia 1992 roku uchwałą Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie Nr IV/25/92 został uchwalony herb Gminy Miasteczko Krajeńskie. Herb został uchwalony zgodnie z opisem „Kształt tarczy, na białym tle wóz Michała Drzymały w kolorze ciemnobrązowym”.

Herb miasta Miasteczka Krajeńskiego

Herb Gminy Miasteczko Krajeńskie

Rys historyczny

Miasteczko Krajeńskie położone jest w malowniczym wąwozie otoczone pasmem wzgórz i rozległymi łąkami w pradolinie Noteci. Pierwsze wzmianki historyczne o Miasteczku Krajeńskim i okolicznych wsiach pochodzą z okresu średniowiecza. Nie ma źródeł historycznych pozwalających na odtworzenie dziejów poszczególnych miejscowości. Pożary, które nawiedzały wieś, powodowały często całkowite zniszczenie zagród.

Trudno określić początek Miasteczka i podniesienie go do rangi miasta. Miasteczko jako osada znana była w początkach XIV wieku, wtedy to jego nazwa brzmiała Myeszcze. Według ksiąg kościelnych od 1454 roku istnieje parafia Brzostowo, w skład, której wchodziły wsie Grabówno, Grabionna, Morzewo, Białośliwie, Wysoka, Dziembowo i Miasteczko.

W 1475 roku Miasteczko figuruje jako miasto o własnych prawach miejskich. W tym samym roku król Kazimierz Jagiellończyk, zajmując zamek w Malborku, wyznaczył dla wszystkich miast Krajny pewną określoną liczbę pieszych żołnierzy, których miano wysłać dla umocnienia załogi. Na Miasteczko nałożono obowiązek jednego pieszego.

Właścicielem Miasteczka przed rozbiorami była rodzina Szembeków. Z tego rodu wywodzi się herb Miasteczka. W 1529 roku Miasteczko stało się parafią. Z zapisków dokonanych podczas wizytacji kanonicznej w 1653 roku wynika, że istniał tu drewniany kościół, szkoła o dwóch izbach i schronisko dla ubogich. W przeszłości Miasteczko Krajeńskie i okoliczne wsie miały różną przynależność administracyjną. W XVI wieku obejmował je powiat nakielski. W 1726 roku wybudowano nowy kościół na 300 osób. Natomiast w 1762 roku nastąpiło złożenie relikwii świętego Krzyża w kościele parafialnym. W 1475 roku Miasteczko Krajeńskie jako jedyne miasto Krajny nie posiadało jeszcze swojej parafii, gdyż należało do parafii w Brzostowie. Pierwszy kościół katolicki pod wezwaniem Wszystkich Świętych w Miasteczku Krajeńskim zbudowany był z drewna. W 1726 roku kościół ten był już

na tyle zniszczony, że podjęto decyzję o budowie nowej świątyni. Kolejny proboszcz parafii Maksymilian Szukała doprowadził do budowy nowego kościoła, który został poświęcony 16 listopada 1898 roku. Kościół pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego służy parafianom do dziś. W Miasteczku Krajeńskim był również kościół dla mieszkańców wyznania ewangelickiego wybudowany w 1869 roku przy ulicy Dąbrowskiego, służył on wiernym do 1945 roku. Po pierwszym rozbiórze Polski Miasteczko i okolice znalazły się pod panowaniem Prus. W trakcie rozbiorów miejscowość liczyła 324 mieszkańców, władzę sprawował burmistrz, sędzia, 2 asesorów, 2 senatorów.

Kiedy Miasteczko było pod panowaniem Prus, powstała ewangelicka gmina wyznaniowa. Władze pruskie skonfiskowały dobra rycerskie w Brzostowie, które były własnością biskupa Szembeka. W wyniku zwycięskiej wojny w 1806 roku powstało Księstwo Warszawskie, w granicach, którego znalazły się tereny Miasteczka Krajeńskiego. Po upadku Księstwa Warszawskiego Miasteczko powróciło pod panowanie Prus. W 1817 roku weszło ono w skład utworzonego powiatu wyrzyskiego, stolicą rejencji była Bydgoszcz. W okresie zaborów tereny Miasteczka zostały poddane silnej germanizacji. Miasto liczyło wówczas 961 mieszkańców, w tym: Polaków - 359, Niemców - 509, Żydów - 93.

W 1851 roku poprowadzono linię kolejową, biegnącą na trasie Piła-Bydgoszcz. To między innymi pomogło podnieść się miastu po klęsce żywiołowej. Stopniowo do miasta napływali osadnicy, co doprowadziło do znacznego wzrostu liczby mieszkańców. Osiedlający się w Miasteczku Krajeńskim byli przeważnie niemieckimi kupcami, rzemieślnikami i rolnikami, którzy wprowadzali bardziej wydajne systemy uprawy ziemi i nowe techniki w rzemiośle i handlu, przyczyniając się do rozwoju gospodarczego miasta i okolicy. W związku ze znacznym wzrostem gospodarczym Miasteczka Krajeńskiego i wzrostem liczby mieszkańców, władze miasta w 1852 roku wznowiły starania o przywrócenie tej miejscowości przywileju jarmarcznego nadanego niegdyś przez króla Zygmunta Augusta. W 1873 roku władze pruskie dokonały zmiany nazwy miejscowości z Miasteczka na niemieckie Friedheim. Rok później powstał Urząd Stanu Cywilnego, który rejestrował urodzenia, akty zawarcia małżeństwa i zgony.

Ważnym wydarzeniem w dziejach Miasteczka było założenie Miejskiej Kasy Oszczędności. W roku 1898 wybudowano szkołę w rynku, która służy uczniom do dziś.

W 1900 roku miasto wybudowało przy ulicy Dąbrowskiego nowy dom mieszkalny z przeznaczeniem na mieszkanie dla lekarza. Koszty pokryto pożyczką z Miejskiej Kasy Oszczędności. W tym samym roku właściciel cegielni wybudował przy ulicy Kościuszki hotel wraz z restauracją. Stopniowo w mieście następował rozwój infrastruktury technicznej. W 1904

roku rozpoczęto budowę wodociągu miejskiego, którą zakończono rok później. Koszty pokryto pożyczką z Miejskiej Kasy Oszczędności.

Wiosną 1905 roku powołano do życia Ochotniczą Straż Pożarną, do której zapisało się 24 członków. Również w tym samym roku wybudowano organistówkę łącznie z przytułkiem dla ubogich. W 1910 roku niemieckie bractwo kurkowe wybudowało nową salę na Górze Dębowej. Była to obszerna sala, scena, dwa pokoje gościnne, oraz kuchnia. W 1911 roku wybudowano plebanię katolicką.

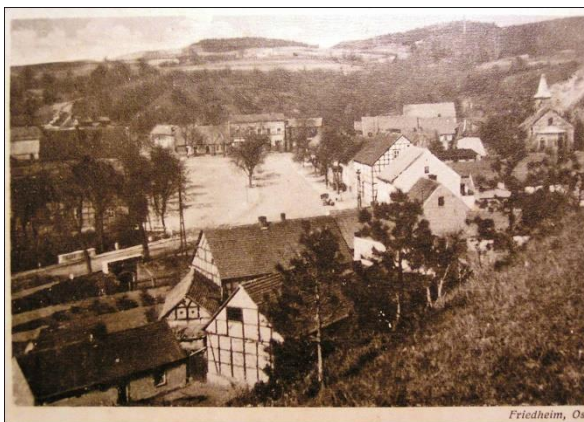
Dnia 1 sierpnia 1914 roku wybuchła I wojna światowa. Na ten dzień Polacy czekali ponad 100 lat. Konflikt między zaborcami stał się szansą na odrodzenie się Polski. Z Miasteczka i okolic powołano sporą ilość rezerwistów.

Akwarela z II połowy XIX w. – Dworzec kolejowy w Miasteczku z budynkiem obsługi parowozów

Fabryka Wapna Nawozowego z boczniką kolejową i suwnicą załadunkową – Miasteczko ul. Huby

Rynek Miasteczka przed I wojną światową

Rynek Miasteczka Krajeńskiego po II wojnie św.

W 1915 roku wybudowano obszerny magazyn na płatki ziemniaczane przy ulicy Kościuszki. Z biegiem czasu siedzibę swoją miał POLAM, który był filią zakładów sprzętu instalacyjnego w Nakle. Obecnie budynek firmy „Apana”.

W rok później rozpoczęto elektryfikację miasta, jak i oświetlenia ulicznego. W 1918 roku wybuchło Powstanie Wielkopolskie, które ogarnęło prawie całą Wielkopolskę. W Miasteczku nie tworzyły się oddziały powstańcze, bowiem większość mieszkańców stanowili obywatele narodowości niemieckiej. Szeregi powstańcze zasilili z Miasteczka: Marcelli Nowak, Edmund Piechowiak, Palacz, (imię nieznane). W Miasteczku Krajeńskim powołano Polską Radę Ludową. Rada miała za zadanie chronić interesy ludności polskiej, jak i przygotować teren do przejęcia przez władze polskie. Z inicjatywy Rady Ludowej 26 października 1919 roku, powołano do życia Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe „Jedność”. Było to pierwsze towarzystwo o charakterze patriotycznym założone w Miasteczku Krajeńskim. W 1920 roku na mocy Traktatu Wersalskiego znalazło się ono w granicach Polski. Miasteczko Krajeńskie stało się stacją graniczną, dlatego napływały tu do pracy

w Urzędzie Celnym, Ekspedycji Towarowej, Agencji Celnej, Urzędzie Żywnościowym jak i w Żandarmerii Krajowej.

Na Rynku w Miasteczku Krajeńskim znajdował się pomnik upamiętniający uchwalenie Konstytucji 3-go maja 1791 roku oraz Konstytucji z 17 marca 1921 roku. Pomnik odsłonięto w dniu 3 maja 1921 roku, podczas wielkiej manifestacji na rynku w Miasteczku. Obelisk ten został zniszczony podczas II Wojny Światowej, zaś na jego miejscu mieszkańcy w latach 50 ubiegłego wieku postawili krzyż. Obecnie w miejscu tym znajduje się pomnik poświęcony pamięci "Pomordowanych i poległych za Ojczyznę". W 1922 roku miasto opuściło 50 rodzin niemieckich.

Życie towarzysko-kulturalne w latach dwudziestych skupione było głównie w lokalnej działalności towarzystw i związków kulturalno-patriotycznych. W Miasteczku Krajeńskim prężnie działało wiele organizacji: Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe „Jedność”, Towarzystwo Powstańców i Wojaków założone w Brzostowie, Koło Śpiewacze „Lutnia”, Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej, Koło Czerwonego Krzyża, Towarzystwo Sportowe „Sokół”. Koło Śpiewacze „Lutnia”. Koło „Lutnia” w roku 1930 liczyło 70 osób. Aktywną działalność prowadziło także powołane do życia 18 kwietnia Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej.

Z inicjatywy pana Grajnera założono w 1924 roku Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”. Celem Towarzystwa było: pielęgnowanie gimnastyki, rozbudzanie ducha towarzyskiego przez urządzenie popisów publicznych, zabaw zimowych i letnich oraz szerzenie wśród członków oświaty narodowej i pobudzanie ducha narodowego.

W 1927 roku powstało boisko sportowe, które funkcjonuje do dziś. Natomiast rok później strażacy doczekali się nowej remizy. Ważnym faktem dla mieszkańców było powstanie apteki. W 1934 roku na terenie Miasteczka Krajeńskiego działały 22 stowarzyszenia i organizacje o charakterze politycznym, oświatowym, charytatywnym, chrześcijańskim oraz społeczno-gospodarczym. Wszystkie one brały aktywny udział w uroczystościach kościelnych i patriotycznych.

Miasteczko Krajeńskie stawało się lokalnym centrum gospodarczym, powstało wiele nowych sklepów, warsztatów usługowych i rzemieślniczych. Funkcjonował młyn parowy prowadzony przez Towarzystwo Akcyjne M. Potonin oraz mleczarnia, którą przejęła w 1928 roku Spółka Mleczarska Towarzystwo z o.o., Fabryka Płatków Ziemniaczanych przeszła w ręce firmy „Akwawit” w Poznaniu (Towarzystwo Akcyjne w Poznaniu), a jej dyrektorem został Zdzisław Adamski. Założona w 1908 roku Fabryka wapna nawozowego w Miasteczku-Kocewie pod nazwą „Posener Kalkwerk” GmbH została nabyta przez grono obywateli

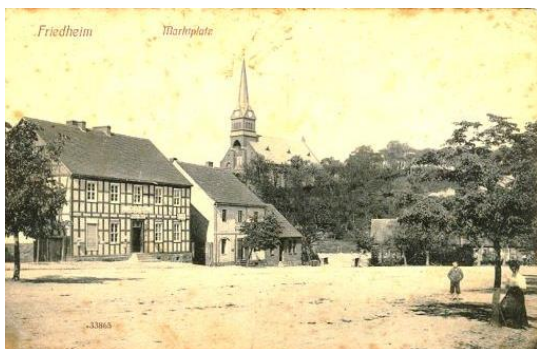
ziemskich i zmieniona w 1923 roku w spółkę akcyjną. Pokłady wapna zajmowały przestrzeń 110 ha, tworząc warstwy o grubości 15 m, o ogólnej wydajności 6 mln ton gotowego fabrykatu. W fabryce pod koniec 1930 roku pracowało 200 osób.

Kobieca Drużyna Sanitarna w 1939 r.

Chór „LUTNIA” z ks. Feliksem Niedbałą

Pocztówka z Miasteczka- okres II wojny św.

Dworzec kolejowy w Miasteczku Krajeńskim 1941 r.

Udziałowcy Spółki z o.o. „Mleczarnia w Miasteczku n. Notecią (okres międzywojenny)

Bank Pożyczkowy w Poznaniu, filia w Miasteczku Krajeńskim, założony w 1922 roku

W Miasteczku Krajeńskim działały również urzędy: pocztowy, telegraficzny, telefoniczny oraz celny. Rok 1937 jest ważny dla miejscowości, ponieważ zmieniono nazwę miasta na Miasteczko Krajeńskie, a herb tej miejscowości zatwierdzono dwa lata później.

W Miasteczku Krajeńskim usługi dla ludności prowadził również Bank Pożyczkowy sp. z o.o. w Poznaniu, który swoją filię zlokalizował przy ul. Kościuszki. W 1922 roku powstał Bank Ludowy sp. z o.o. 30 marca 1926 roku zapisało się do niego 20 osób z terenu gminy.

Bank Spółdzielczy w Miasteczku Krajeńskim po II wojnie światowej

Nadnotecki Bank Spółdzielczy w Miasteczku Krajeńskim 2021

W 1937 roku zmarł Michał Drzymała, który mieszkał w Grabównie. Michał Drzymała – polski chłop z Poznańskiego, który w latach 1904–1909 prowadził spór z administracją Królestwa Prus o pozwolenie na budowę domu; *wóz Drzymały* stał się symbolem walki z germanizacją w zaborze pruskim. Bohater narodowy został pochowany na cmentarzu parafialnym w Miasteczku Krajeńskim.

Z dniem 1 stycznia 1938 roku nastąpił nowy podział administracyjny kraju. W jego wyniku powiat wyrzyski wraz z Miasteczkiem Krajeńskim został włączony do województwa pomorskiego z siedzibą w Toruniu. W tym samym roku uruchomiono w pełni Ośrodek Zdrowia, który umieszczono na parterze budynku miejskiego w Magistracie.

Dnia 1 września 1939 wybuchła II wojna światowa. W Miasteczku podobnie jak w zachodniej Polsce trwała okupacja hitlerowska. Z okolic Miasteczka śmierć w wyniku działań zbrojnych poniosło 79 Polaków. Ponure lata okupacji skończyły się w mroźny dzień 27 stycznia 1945 roku, oddziały piechoty radzieckiej wkroczyły do tej miejscowości przez zamrzniętą Noteć. Utworzono nową polską administrację. Urząd miejski i gminny zorganizował Czesław Mikołajewski, który pełnił początkowo obowiązki burmistrza i wójta.

Lata od 1945 do 1950 były bardzo trudne dla rozwoju Miasteczka Krajeńskiego, ponieważ trwały walki o władzę. Mimo tych trudności uruchomiono szkołę podstawową, która

była wówczas cztero-klasowa i przedszkole miejskie. Powstała także na terenie gminy szkoła średnia - Liceum Gospodarstwa Wiejskiego w Brzostowie. Swoją działalność wznowiła również Ochotnicza Straż Pożarna. W rok później zorganizowano bibliotekę publiczną, gminną spółdzielnię oraz wznowiono pracę Banku Ludowego.

Utworzono nową polską administrację: zarządy, od 1950 Rady Narodowe, Miejska i Gminna. W 1959 roku gospodarzem miasta i gminy był Franciszek Palacz, natomiast gromady Paweł Polcyn. W latach sześćdziesiątych nastąpił dość szybki rozwój Miasteczka. Najważniejsze inwestycje to: wybudowanie hydroforni, oddanie do użytku Domu Kultury w Miasteczku, wybudowano Pawilon Sportowy, oddano Ogródek Jordanowski, wybudowano obiekty kultury, remizy OSP w Miasteczku, Brzostowie, Grabównie oraz nową szkołę 1000-lecia w Grabionnej. Ponadto wybudowano Pawilon Bankowy, magazyny paszowe i nawozowe oraz budynek przeznaczony na skup żywca, utwardzono wszystkie drogi, drogę Grabówno-Miasteczko pokryto dywanikiem asfaltowym, rozwinięto budownictwo indywidualne, szczególnie domy jednorodzinne przy ulicy Drzymały.

Z dniem 1 stycznia 1969 roku z granic miasta wyłączono ulice Huby, Brzostowice, Kocewo. Nieoficjalna wersja głosi, że Huby zostały wydzielone, gdyż komuś z ówczesnych władz zależało, aby kupić posiadłość na wsi, a nie w mieście - za rzecz jasna mniejsze pieniądze.

Dnia 9 maja 1971 roku nastąpiło uroczyste odsłonięcie Pomnika Bohaterów Walk o Niepodległość na Placu Wolności. W każdą ważną rocznicę dla Polski, odbywa się pod pomnikiem apel poległych i pomordowanych za ojczyznę.

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1972 roku miasto Miasteczko Krajeńskie utraciło z dniem 31 grudnia 1972 roku prawa miejskie. Pomimo protestów mieszkańców Miasteczko wraz z okolicznymi wsiami weszło w struktury gminy Białosławie, jako wieś sołecka. Mieszkańcy nigdy nie pogodzili się z tym faktem, pięć lat później powstał komitet do spraw przywrócenia praw miejskich, na czele, którego stanęła Jadwiga Górka. Po jej śmierci funkcję tę pełnił Antoni Jandy.

Na mocy reformy administracyjnej z czerwca 1975 roku wprowadzono dwustopniowy podział władzy. Dzięki tej reformie utworzono województwo pilskie, w którym znalazło się Miasteczko Krajeńskie wraz z okolicznymi wioskami. W okresie funkcjonowania Miasteczka jako wsi w gminie Białosławie kierowano liczne petycje do ówczesnych władz, włącznie z władzami nowo powstałego w 1975 roku województwa pilskiego. Dopiero w 1977 na składane wcześniej postulaty odpowiedziały władze Urzędu Wojewódzkiego w Pile i przyczyniło się do spotkania byłych radnych Miejskiej Rady Narodowej w Miasteczku Krajeńskim. Pozytywnych skutków

tych działań, niestety, nie odnotowano.

W roku 1981 (01.06.1981) grupa inicjatywna wystosowała pismo do Rady Ministrów ponawiając prośbę o przywrócenie praw miejskich i utworzenia osobnej gminy w granicach sprzed roku 1973, przywołując podobne przypadki w innych rejonach kraju (Wyśmierzyce w woj. kieleckim czy Chrostkowo w woj. wrocławskim). Niestety odpowiedzi były negatywne. **Nadmienić należy, że po roku 1973 żadnej miejscowości na terenie Polski nie odebrano praw miejskich.**

Kolejne próby odzyskania praw miejskich przez Miasteczko Krajeńskie ponawiano w latach 1982 i 1983, kierując pisma do Ministerstwa Administracji i Gospodarki Terenowej w 1985 roku i do wojewody pilskiego aż do 1989 r.

W roku 1983 formalnie powołano Komitet ds. Przywrócenia Praw Miejskich, w skład którego weszło 16 członków tej gminy. O hipokryzję zakrawają twierdzenia władz, że Miasteczko nie posiada funkcji miasto-twórczych po tym jak wcześniej tych czynników ta władza brutalnie pozbawiła. W funkcjonującej gminie Białosłowie przeprowadzono konsultacje społeczne w sprawie praw miejskich dla Miasteczka, gdzie na 17 miejscowości 13 popierało nasze dążenia, 2 się wstrzymały i 2 były przeciwnie. Kolejnym znaczącym krokiem było wystąpienie w roku 1989 do Marszałka Senatu Prof. Andrzeja Stelmachowskiego z pismem nawiązującym do wypowiedzi Pana Profesora na temat wracania do tradycji sprzed 1936 roku i nowych założeniach dot. samorządów terytorialnych. Odpowiedź Pana Marszałka, kierująca sprawę ponownie do rozpatrzenia przez Wojewodę Pilskiego dodała otuchy do dalszych działań. Zwrócono się o poparcie u Pana Senatora Zdzisława Nowickiego i założono w 1990 r. Komitet Obywatelski „Solidarność”, mający ściśle współpracować z Komitetem ds. Przywrócenia Praw Miejskich w okresie wyborów samorządowych.

Działania odniosły częściowy skutek, Wojewódzka Rada Narodowa w dniu 20 kwietnia 1990 r. podjęła Uchwałę nr XIV/97/90 pozytywnie opiniującą utworzenie miasta Miasteczko Krajeńskie oraz utworzenie odrębnej jednostki administracyjnej poprzez podział gminy Białosłowie.

W 1992 roku rozstrzygnęła się sprawa Miasteczka Krajeńskiego. Zabiegi mieszkańców Miasteczka przyniosły połowiczny sukces, gdyż 2 grudnia 1991 roku powołano do życia gminę Miasteczko Krajeńskie. Inauguracja historyczna – sesja Rady Gminy odbyła się 29 lutego 1992 roku.

Ratusz Miejski, siedziba Magistratu od 1908 roku.
Obecnie siedziba Urzędu Gminy

Urząd Gminy Miasteczko Krajeńskie (2021)

W 1994 r. w 76 rocznicę odzyskania przez Polskę Niepodległość na Placu Wolności dokonano odsłonięcia i poświęcenia tablicy pamiątkowej z napisem „Poległym i Pomordowanym za Ojczyznę”.

Pomnik „Poległym i Pomordowanym za Ojczyznę” na Placu Wolności w Miasteczku Krajeńskim

Praw miejskich nie udało się odzyskać. Gminę tworzą następujące sołectwa: Arentowo, Brzostowo, Grabionna, Grabówno, Miasteczko-Huby, Miasteczko Krajeńskie, Okaliniec i Wolsko.

W latach 90-tych przyłączono do sieci wodociągowej Arentowo, Miasteczko-Huby i Wolsko, wykonano plan zagospodarowania przestrzennego gminy, skomunalizowano grunty i obiekty po PGR-Brzostowo, przystąpiono do Wielkopolskiego Ośrodka Kształcenia i Studiów Samorządowych w Poznaniu, opracowano plan zagospodarowania przestrzennego Osiedla Drzymały II, rozpoczęto sprzedaż mieszkań komunalnych, uchwalono Statut Gminy, przystąpiono do gazyfikacji gminy oraz przejęto oczyszczalnię ścieków, poprawiono oświetlenia dróg w obrębie poszczególnych miejscowości, przygotowano pomieszczenie na punkt przyjęć policji w budynku przy Placu Wolności. Rozpoczęto komputeryzowanie poszczególnych stanowisk pracy w UG, uzbrojono tereny pod budownictwo. Ustalono wykaz

jednostek organizacyjnych gminy oraz nadano im statuty. Jednostkami tymi są: Szkoła Podstawowa w Miasteczku Krajeńskim, Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Dom Kultury, Przedszkole Publiczne. Prężnie działał Dom Kultury i Biblioteka Publiczna inicjując wiele cyklicznych imprez kulturalnych („Biesiada Krajeńska”, spotkania poetyckie, prowadzenie teatru „Jestem”, chór „Lutnia”, pracę z dziećmi i młodzieżą). Co roku odbywały się dożynki gminne. Przy okazji rocznic związanych z Michałem Drzymałą organizowane są „Dni Drzymałowskie”.

Biesiady Krajeńskie (fot. ze zbiorów GBP w Miasteczku Krajeńskim)

CHÓR LUTNIA OTWIERZAJE XIII BIESIADĘ KRAJEŃSKĄ, ODŚPIEWANIEM "HYMNU KRAJNY"

W 2000 roku powstał Zespół wokalny - instrumentalny Anioły i działał do roku 2006, z inicjatywy księdza dziekana Mariana Grobelskiego z Grabówna, początkowo jako schola parafialna. W zespole śpiewały uczennice szkoły podstawowej i gimnazjum w Miasteczku Krajeńskim. Zespół wokalny brał udział m.in.: w Szkolnym Konkursie Kolęd i Pastorałek, koncert pt. „Jesień w poezji i piosence”, „Koncercie Kolęd” w Szamocinie, X Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Religijnej i Ekologicznej, Powiatowym Konkursie Piosenki pt. „Śpiewać każdy może” w Pile, koncert pt. „Kolędujemy Maleńkiemu” w Grabównie i Międzydiecezjalny Przegląd Kolęd i Pastorałek w Gołańczy, Międzynarodowy Dzień Muzyki w Gminnym Domu Kultury.

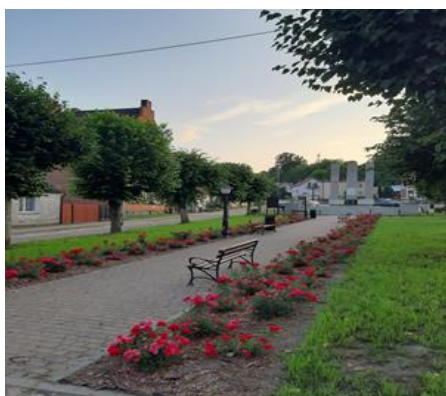
Przy Szkole Podstawowej w Miasteczku wybudowano halę sportową, gdzie prowadzone są zajęcia sportowe w ramach kółek sportowych. Hala jest obiektem obszernym

i nowoczesnym. Korzystający z niej uczniowie osiągają sukcesy szczególnie w lekkiej atletyce i piłce ręcznej. Warunki pozwalały na organizację regularnych turniejów w piłce ręcznej, na które zapraszano reprezentacje z ościennych szkół. Na przyległym do hali terenie wybudowano kompleks boisk Orlik, który cieszy się dużym zainteresowaniem sportowców amatorów z całej gminy.

Kompleks boisk Orlik w Miasteczku Krajeńskim (2013)

Rynek na Placu Wolności został odrestaurowany za pomocą projektów unijnych przywracając częściowo stary zabytkowy charakter. Zakres obejmował m.in.: wykonanie oświetlenia typu parkowego oraz oświetlenia iluminacyjnego pomnika, uporządkowanie terenów zieleni i uzupełnienia nasadzeń, wydzielenie miejsc spacerowych poprzez wytyczenie ścieżek, ustawienia ławek parkowych, odtworzenie i wprowadzenie elementów małej architektury (studnia), umieszczenia tablic informacyjno-promocyjnych.

Rynek na Placu Wolności w Miasteczku Krajeńskim (2021)

Od 2005 r. trwały intensywne prace modernizacyjne kościoła parafialnego p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Miasteczku Krajeńskim wraz z przyległym terenem.

Najważniejsze prace polegały na dokonaniu:

- zmiany pokrycia dachu na kościele parafialnym (2005),
- pomalowaniu kościoła, położeniu posadzki w prezbiterium, remoncie zakrystii,
- remoncie kamiennych schodów prowadzących do kościoła (42 stopnie) wraz z nowymi balustradami (2009),
- termoizolacji dachu i wymianie dachówki na budynku parafialnym (plebania) (2009),
- modernizacji organów – remont piszczałek, mieszków, strojenie,
- renowacja cmentarza – realizacja projektu pt.: „Utwardzenie alejek i wykonanie ogrodzenia na cmentarzu parafialnym w Miasteczku Krajeńskim”(Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW))-2010-2012),
- modernizacja drogi do kościoła - utworzenie parkingu, obejścia wokół kościoła – realizacja projektu pt.: „Budowa deptaku łączącego ul. Ks. Piotra Skargi i ul. Słoneczną oraz utwardzenie szlaku procesyjnego wokół Kościoła Parafialnego obejmującego wykonanie parkingu przy kościele i cmentarzu”(Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)- 2011),
- założenie piorunochronu – realizacja projektu pt.: „Montaż instalacji odgromowej na kościele parafialnym w Miasteczku Krajeńskim (Umowa z Departamentem Kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego 2016),
- modernizacja chrzcielnicy w kościele – renowacja (2016),
- odnowienie ołtarza bocznego Matki Bożej w kościele – renowacja (2016-2017),
- odnowienie ołtarza bocznego ś. Józefa w kościele - renowacja (2017-2018),
- odnowienie ambony w kościele,
- renowacja + przywrócenie pierwotnego stanu (odtworzenie schodów i „podniesienie” ambony (2019-2021),
- wymiana witraży w oknach: prace konserwatorskie i restauratorskie dla zadania „Renowacja witraży w kościele parafialnym p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Miasteczku Krajeńskim”(Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) - (2018-2020),
- modernizacja ołtarza głównego – renowacja (2020-2021).

Na przestrzeni ostatnich 30 lat Gmina Miasteczko Krajeńskie poczyniła też duże

inwestycje w zakresie rozbudowy infrastruktury: rozpoczęto gazyfikację gminy (1999), rozbudowano sieć wodociągową, przebudowano drogi gminne wraz z parkingami (2009), przeprowadzono termomodernizację budynków użyteczności publicznej, na terenie całej gminy zmodernizowano oświetlenie uliczne z wykorzystaniem opraw ledowych, rozpoczęto budowę ścieżek rowerowych, zmodernizowano i unowocześniono świetlice wiejskie, wybudowano nowoczesne, bezpieczne place zabaw, siłownie zewnętrzne oraz skatepark przy wykorzystaniu środków PROW, rozpoczęto budowę kanalizacji sanitarnej w całej gminie wraz z nowoczesną oczyszczalnią ścieków (środki zewnętrzne WFOŚ i GW), przeprowadzono projekty związane z budową mikroinstalacji fotowoltaicznych na budynkach prywatnych i użyteczności publicznych (dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata (2007-2013)(2015), przeprowadzono projekt związany z budową mikroinstalacji fotowoltaicznych: w latach 2019-2020) zainstalowano 178 instalacji na budynkach prywatnych („Prosumenckie Odnawialne Źródła Energii w Gminie Miasteczko Krajeńskie oraz Szamocin”), w roku 2021 dostosowano budynek GDK w Miasteczku Krajeńskim do potrzeb osób niepełnosprawnych (zadanie zrealizowane częściowo ze środków Gminy oraz Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu) (2021).

W 2020 r. Gmina Miasteczko Krajeńskie uczestniczyła w realizacji programu „Zdalna Szkoła”. Otrzymano dofinansowanie z Ministerstwa Cyfryzacji w wysokości 44 677 zł, dzięki czemu w całości pokryło koszt zakupu sprzętu. W ramach dofinansowania zakupiono 24 laptopy, a zakupiony sprzęt został przekazany do Szkoły Podstawowej w Miasteczku Krajeńskim. Dyrektor szkoły wypożyczał laptopy najbardziej potrzebującym uczniom i nauczycielom, aby umożliwić im realizację podstawy programowej poza szkołą. Kolejna edycja programu „Zdalna Szkoła Plus” pozwoliła na zakup 20 laptopów oraz 1 komputera stacjonarnego za łączną kwotę 45.000 zł. Działanie współfinansowane zostały ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020.

W Miasteczku Krajeńskim przy Placu Wolności 10 został otwarty gabinet rehabilitacji i fizjoterapii oferujący usługi dla ludności Miasteczka Krajeńskiego ale też okolicznych wsi. Gabinet ten poszerzył istniejącą już ofertę usług medycznych dostępnych w Miasteczku.

Zakład Rehabilitacji w Miasteczku Krajeńskim (2021)

Od powstania gminy na przestrzeni ostatnich 30 lat wójtami w gminie byli kolejno: Tadeusz Dąbrowski, Karol Jagodziński, Małgorzata Włodarczyk, obecnie funkcję tę pełni Krzysztof Jacek Oświecimski.

Chlubą Miasteczka Krajeńskiego jest to, że w latach sześćdziesiątych przez dziewięć miesięcy pracował jako wikary, późniejszy prymas Polski Józef Glemp. Z Miasteczka pochodzi ambasador Polski w Panamie - Henryk Kobierowski. Mieszkańcem gminy był także komandor Bolesław Romanowski, dowódca ORP „Wilk” i ORP „Błyskawica”. Jego imię nosi Szkoła Podstawowa w Miasteczku Krajeńskim. We wsi Grabówno ostatnie lata swojego życia spędził Michał Drzymała. Imię bohatera narodowego nosi Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Brzostowie. Co roku pod koniec kwietnia obchodzony jest dzień Drzymały. Odbywa się on w rocznicę śmierci bohatera. Dla uczczenia pamięci tego bohatera jest organizowany co roku Powiatowy Bieg imienia Michała Drzymały. Udział w biegu biorą uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich.

OSP Miasteczko Krajeńskie

Najstarsze zachowane zdjęcie jednostki (1905)
fot. OSP Miasteczko Krajeńskie

Przyjmuje się, że Ochotnicza Straż Pożarna w Miasteczku powstała 4 kwietnia 1905 roku, po masowym pożarze w roku 1904. Na wyposażeniu jednostki była już wtedy 4-kołowa, nieresorowana konna sikawka ręczna, zakupiona przez miasto Miasteczko w 1888 r. Z uwagi na zaginięcie dokumentów z XIX w. (zabór pruski, liczne pożary itp.) należy przyjąć, że jednostka istniała już w roku 1888.

Sprzęt przechowywany był w różnych obiektach, centralnie w pobliżu rynku miasta. W roku 1911 wybudowano w pobliżu (obecnie ul. Racławicka) 2-piętrową wspinalnę drewnianą do ćwiczeń i suszenia węży. Wspinalnica widoczna jest na zachowanym zdjęciu z ćwiczeń po 1925 r. W tym czasie doposażono jednostkę w 2-kołowy wózek wężowy i drabiny hakowe.

Po zakończeniu I wojny Światowej i Traktacie Wersalskim, Miasteczko znalazło się w granicach Polski w strefie przygranicznej. Przystąpiono do reorganizacji jednostki OSP, gdyż duża część aktywnych członków narodowości niemieckiej uszczupliła jej szeregi i opuściła Polskę. Okres międzywojenny to przede wszystkim działania organizacyjne na rzecz scalenia jednostki - dbanie o zgodne współdziałanie członków narodowości polskiej i niemieckiej, założenie w 1931 r. orkiestry dętej i smyczkowej, ustalenie stawek za dostarczanie zaprzęgów konnych i inne usługi, uzupełnienie i zakup nowego umundurowania, unifikacja łączników wężowych, wymiana węży, zakup syreny ręcznej, drabiny Szczerbowskiego z wózkiem na drabiny i inne działania związane z doposażeniem jednostki. W roku 1925 zakupiono nowocześniejszą sikawkę konną z jednostki straży w Bydgoszczy.

Rok 1928 to wybudowanie remizy 3-stanowiskowej przy ul. Poniatowskiego, z przeniesieniem z rynku na plac przed remizą drewnianej wspinalni.

Okres II wojny światowej to przejście OSP przez Niemców, którzy pozostawili sobie tylko jednego strażaka narodowości polskiej jako mechanika. Po zakończeniu wojny i odejściu Niemców zastano w remizie OSP wózek z motopompą „Leopolia” i sprzęt z okresu przedwojennego oraz część dokumentacji, która niestety wkrótce zaginęła.

W końcu lat 40-tych jednostka otrzymała pierwszy samochód. Była to sanitarka „Chevrolet” z tzw. demobilu wojskowego i służyła do przewozu załogi i ciągnięcia przyczepki gaśniczej z motopompą. W 1950 roku rozebrano drewnianą wspinalnię, planując wybudowanie murowanej. W roku 1952 włączono do OSP amatorski zespół teatralny, działający już od roku 1945 pod kierunkiem Aldony Kaszuby. Zespół wyjeżdżał na występy samochodem „Chevrolet”, niejednokrotnie w dalekie trasy (Gniezno, Grudziądz).

W roku 1958 wymieniono samochód „Chevrolet” na sanitarkę z demobilu wojskowego „Dodge WC 54” i niedługo po tym na 3-osiowy, odkryty „Dodge WC 62”, aż wreszcie w 1964 na pożarniczy GM8 - „Lublin/GAZ”. W latach 1966-1967, głównie siłami członków OSP, rozebrano starą remizę z 1928 r. i wybudowano nową z 2 boksami garażowymi, w obecnym nieco zmienionym kształcie. Niestety, w tym czasie stracono w niewyjaśnionych okolicznościach cenny zabytek - sikawkę konną zakupioną w 1925 r. i inne eksponaty. W roku 1969 zorganizowano drugą męską, a w 1970 kobiecą drużynę pożarniczą, która przez wiele lat święciła triumfy na zawodach pożarniczych powiatowych i wojewódzkich.

W 1970 r. społeczeństwo miasta Miasteczko Krajeńskie ufundowało i wręczyło jednostce sztandar, a w dwóch następnych latach Komenda Powiatowa Straży Pożarnych w Nakle wymieniała dwukrotnie samochody (GM8-„Star 20” i „Star 21”), aż wreszcie w 1973 r. OSP otrzymało fabrycznie nowy GBAM2/8+8 - „Star 26”.

Ćwiczenia z sikawką konną przy wspinalni – ul. Raławicka

W latach 70- i 80-tych organizowano kolejne Drużyny Młodzieżowe. W roku 1986 przy OSP w ramach działalności MDP utworzono Klub Krótkofalarski PZK (znak SP3 PMS), Pracownię Modelarską i rozpoczęto działania zmierzające do rozbudowy remizy dla uzyskania dodatkowych pomieszczeń, między innymi na „Moto Hobby Klub” (wagon warsztatowy z PKP). W roku 1987 wymieniono samochód gaśniczy na nowy, terenowy GBM 2/8 – „Star 266”.

Lata 90-te i po roku 2000 (już w gminie Miasteczko Krajeńskie) były bardzo bogate w przeróżne inicjatywy Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych. Odbłyły się liczne wyjazdy do Komendy Straży Pożarnej w Pile w celu zapoznania młodzieży z działalnością miejscowej jednostki i współpracą z innymi jednostkami OSP.

W roku 2001 włączono jednostkę do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego (KSRG), zakupiono drugi, nowy samochód gaśniczy GBA2,5/20 „Star/MAN”, a w 2002 przekazano z KP PSP Śrem drabinę samochodową SD30 „MAGIRUS” (rok prod. 1965). Będąc w KSRG jednostka poszerzyła teren działania na cały powiat i zakres merytoryczny obsługiwanych zdarzeń (ratownictwo drogowe, techniczne i chemiczne oraz wysokościowe, poszukiwawcze i inne). Wiązało się to z doposażeniem w sprzęt specjalistyczny i szkoleniami członków OSP w tym zakresie.

W roku 2005 odbyły się uroczyste obchody 100-lecia jednostki przy okazji których otrzymała ona nowy sztandar, udekorowany Złotym Znakiem Związku OSP oraz zakupiono bądź uzupełniono ratowniczy sprzęt hydrauliczny.

W roku 2008 jednostka przystąpiła do programu „Internetowe Centra Edukacyjno-Oświatowe”. Przez kilka lat te zajęcia po uprzednim przeszkoleniu prowadziły 2 drużyny z OSP Miasteczko.

W kolejnych latach wymieniano bądź uzupełniano sprzęt gaśniczy oraz do ratownictwa drogowego, medycznego i wysokościowego: 2010/13 - zakupiono ze środków własnych drabinę samochodową z 1982r. (stara z 1965 r. pozostała jako zabytek), zmodernizowano i wyremontowano, głównie własnymi siłami, garaże z bramami i wjazdami oraz zaplecze (szatnie na ubrania bojowe i świetlica). Dzięki tym działaniom przystosowano remizę do garażowania większych gabarytowo samochodów ratowniczo gaśniczych (2016-18), zakupiony został nowy samochód gaśniczy GCBA 4,3/32 „Mercedes”, - wycofano znacznie wyeksploatowany samochód „STAR 266” 1987 r. (własność gminy) (2018), zamiana z OSP-Brzostowo samochodów: nasz GBA2,5/20 „Star/MAN” na GLBM „FORD”. Samochód „FORD” sprzedano uzyskując środki na zakup drabiny nowszej generacji i częściowo na zakup

samochodu gaśniczego terenowego GBA (2018/2019), zakup ze środków OSP drabiny samochodowej z 1996 r. sprzedając starą z 1982 r. (2019), zakup drugiego samochodu gaśniczego GBA 2,5/20 Star 266 (pojazd używany z 2003 r.) dzięki 50% dotacji Starostwa Pileckiego – jednostka doszła do standardowego wyposażenia jednostek

OSP w siedzibach gmin, czyli kategorii JOT-2 (2 samochody gaśnicze plus dodatkowo pojazd specjalny drabina) (2020).

Obchody 100-lecia OSP Miasteczko Krajeńskie (2005) fot. OSP Miasteczko Krajeńskie

Plany strategiczne jednostki zakładają m.in.: rozbudowę zaplecza garażowego przynajmniej o jeden boks garażowy. Od roku 2001 jednostka OSP posiada 3 pojazdy ratowniczo - gaśnicze i przyczepkę gaśniczą. Część tego wyposażenia garażowana jest w pomieszczeniach prywatnych prezesa OSP. Od lat OSP zabiega o wybudowanie obiektu garażowego na 2 pojazdy na terenie przyległym do obecnej remizy. Trudności związane z wybudowaniem garaży polegają głównie pozyskaniu terenu pod ich budowę. Druhowie OSP mają nadzieję, że w najbliższym czasie uda się wraz z władzami gminy ten problem rozwiązać. Chcąc wyjść naprzeciw oczekiwaniom społecznym planowany obiekt dodatkowo miałby spełniać funkcje ogólnodostępnej komunikacji do ścieżek rekreacyjnych na Dębową Górę od strony południowej (zintegrowane schody zewnętrzne). W ramach tego przedsięwzięcia jednostka OSP chce uzyskać dostęp do terenu byłej strzelnicy, na której planuje prowadzić zajęcia terenowe z młodzieżą, zagospodarowanie terenu za remizą w postaci terenu do ćwiczeń zewnętrznych ze sprzętem, łącznie ze wspinaczną, dojazdem do drugiego obiektu garażowego, oraz plac do bezpiecznego parkowania pojazdów dla strażaków przybyłych do akcji, remont zewnętrznego magazynku na paliwo i inne materiały, rozbudowę istniejącego obiektu remizy, w tym dobudowanie na piętrze nad garażem świetlicy (sala szkoleniowa i tradycji) oraz wydzielenie wraz z adaptacją pomieszczeń na pracownię MDP

(reaktywowanie Klubu Krótkofalarskiego i Modelarni, propagujących wiedzę politechniczną i historyczną wśród młodzieży – przyszłych kandydatów na strażaków naszej jednostki), poprawę zaopatrzenia wodnego (adaptacja/remont istniejących zbiorników, budowa kolejnych punktów czerpania wody w tym zastawek).

Ochotnicza Straż Pożarna w Miasteczku Krajeńskim liczy 86 druhów, łącznie z MDP. Jednostka Operacyjno-Techniczna JOT-2 liczy 26 przeszkolonych do stosownych działań druhów. Główne wyposażenie stanowią 2 samochody ratowniczo-gaśnicze GCBA Rt 4,3/32 „Mercedes” (2018) i GBA 2,5/20 „Star 266” (2003) oraz samochód specjalny- drabina samochodowa SD 30 „Magirus” (1996 r.) i przyczepka PG16 przewidziana do tłoczenia wody na większe odległości.

Michał Drzymała - Bohater Narodowy

Wędrując po położonym na pagórku cmentarzu w Miasteczku Krajeński dostrzec można wyjątkowy grób. Wyjątkowy, gdyż widnieje na nim napis: Michał Drzymała - Bohater Narodowy.

Michał Drzymała, polski chłop z Wielkopolski, symbol walki o polskość z pruskimi władzami urodził się 13 września 1857 we wsi Zdrój koło Grodziska Wielkopolskiego i wszedł do historii jako niezrównany symbol ukochania ziemi ojczystej i nieznanego granic oporu w walce o prawa zabrane przemocą przez zaborcę pruskiego. Za swoją niezłomną postawę i dodawanie otuchy społeczeństwu polskiemu w walce o polski stan posiadania, o własną ziemię, nadano mu imię bohatera narodowego.

Walka Drzymały o możliwość zbudowania domu, a zwłaszcza wykorzystywanie przezeń luk w prawie pruskim stały się głośne w Polsce i w świecie. Głos w tej sprawie zabierali m.in. Maria Konopnicka, Henryk Sienkiewicz i Bolesław Prus, a spoza Polski m.in. Lew Tołstoj. Osoba Drzymały a zwłaszcza ów słynny wóz stały się symbolem chłopskiego oporu wobec zaborcy i germanizacyjnych praktyk stosowanych wobec Polaków przez rząd niemiecki. Cyrkowy wóz Drzymały urósł do rangi symbolu walki o polskość. W rzeczywistości wozy Drzymały były dwa: pierwszy został zakupiony przez samego Drzymałę, kolejny, lepszej jakości, zakupiony został z datków społecznych uzyskanych ze zbiórki pieniędzy, jaką przeprowadzono po nagłośnieniu całej sprawy.

Wóz Drzymały (1907)

W 1927 r. władze Polski podarowały Michałowi Drzymale – w nagrodę – dom i 15 – hektarowe gospodarstwo w Grabównie, w gminie Miasteczko Krajeńskie. Drzymała mieszkał w Grabównie aż do śmierci, zmarł 25 kwietnia 1937 r. W trakcie uroczystości pogrzebowych na Placu Marszałka Józefa Piłsudskiego, pod pomnikiem Konstytucji 3 Maja w Miasteczku Krajeńskim 29 kwietnia 1937 r. odbyła się wielka manifestacja narodowo-patriotyczna, w której udział wzięło około 50 delegacji m.in. z Poznania, Bydgoszczy, Łodzi, Nakła Nad Notecią, przybyły zarządy miejskie, gminne i gromadzkie z całego powiatu oraz wszystkie organizacje i towarzystwa narodowe, patriotyczne i kościelne, członkowie OSP, kolejarze, urzędnicy celni i pocztowcy, a także uczniowie i nauczyciele z Miasteczka Krajeńskiego, Brzostowa i Grabówna. Pośmiertnie Prezydent Rzeczypospolitej odznaczył go Krzyżem Kawalerskim Orderu „Polonia Restituta”.

W czasie okupacji grób Michała Drzymały Niemcy zrównali z powierzchnią ziemi, natomiast żonę Drzymały – Józefę wywłaszczyli z gospodarstwa, a następnie wywieźli w głąb Rzeszy. W 1962 r. odtworzono grób Michała Drzymały i wzniesiono nagrobek, na czarnej płycie nagrobnej umieszczono napis: Michał Drzymała – Bohater Narodowy.

Grób Michała Drzymały na cmentarzu w Miasteczku Krajeńskim (2021)

Obelisk poświęcony pamięci Michała Drzymały w Grabównie (2021)
położony przy drodze krajowej nr 10

Przesłanki społeczno - gospodarcze

Położenie

Gmina Miasteczko Krajeńskie leży w północnej Wielkopolsce i wchodzi w skład powiatu pilskiego. Powierzchnia gminy wynosi 71 km². Sieć osadniczą gminy stanowi 8 wsi sołeckich, oraz jedna osada Solnówek. Przez teren Gminy przebiegają ważne szlaki komunikacyjne – droga krajowa nr 10 (Szczecin-Płońsk), linia kolejowa Piła-Bydgoszcz oraz droga wodna E70 (której częścią jest Noteć stanowiąca południową granicę gminy) o dużym potencjalnym znaczeniu, a w odległości 20 km od gminy droga krajowa nr 11.

Miasteczko Krajeńskie (2021)

Na przestrzeni ostatnich 30 lat miejscowość Miasteczko Krajeńskie znacznie się rozbudowała. Nowe domy na ulicy Słonecznej, Ogrodowej i Romanowskiego nadały jej nowoczesności i znacząco wpłynęły na architekturę i atrakcyjność terenu. Jest to miejscowość, która pełni rolę lokalnego ośrodka obsługi mieszkańców gminy, zapewniając zaspokojenie podstawowych potrzeb mieszkańców, w zakresie socjalnym, oświatowym, kulturalnym, zdrowotnym, i usługowym.

Miejscowość Miasteczko Krajeńskie jest jedną z 8 jednostek pomocniczych gminy, a także siedzibą władz Gminy. Posiada pełną infrastrukturę w zakresie: gazyfikacji, kanalizacji, wodociągów, telefonii, światłowodów, dróg i chodników. Działają tu placówki handlowe, usługowe, oświatowe (szkoła podstawowa, przedszkole), bank, poczta, przychodnia lekarska, przychodnia rehabilitacyjna, przychodnia stomatologiczna i apteka.

Warunki życia w Miasteczku Krajeńskim spełniają standardy miejskie co potwierdza powstała i istniejąca architektura, która w ostatnich latach znacząco się zmieniła. Zarówno nowa architektura jak i powstała przy tym niezbędna infrastruktura podniosły istotnie jakość życia mieszkańców. Dodatkowym atutem jest atrakcyjne położenie Miasteczka Krajeńskiego, ze względu na malownicze ukształtowanie terenu, rozległe łąki, wzniesienia oraz liczne źródelka i strumyki.

Ludność Miasteczka Krajeńskiego

Miasteczko Krajeńskie jest największą miejscowością na terenie tej gminy pod względem liczby ludności. Liczba ludności na terenie objętym wnioskiem na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiła **3207** osób (stan na dzień 31.12.2021 r.).

Liczba ludności na terenie Gminy Miasteczko Krajeńskie w podziale na poszczególne sołectwa

Sołectwa Gminy Miasteczko Krajeńskie	Liczba ludności
Miasteczko Krajeńskie	1089
Miasteczko-Huby	117
Brzostowo	654
Grabówno	422
Okaliniec	258
Grabionna	286
Arentowo	121
Wolsko	224
Solnówek -osada	36
Razem:	3 207

(źródło: Ewidencja Ludności - Urząd Gminy Miasteczko Krajeńskie wg. stan na dzień 31.12.2021 r.)

Zabudowa

Historyczna zabudowa występuje najliczniej na terenie miejscowości Miasteczko Krajeńskie. Dominantę architektoniczną i wysokościową wsi stanowi kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, usytuowany na eksponowanym miejscu, na zboczu wzgórza, na północny-wschód od rynku. Jest to kościół (nr rej. A- 482) wzniesiony w latach 1898-99, po pożarze poprzedniej szachulcowej świątyni. Kościół został zbudowany zgodnie z występującym w owym czasie stylu neogotyckim. Charakterystyczne ceglane elewacje ozdobione zostały fryzami i profilowanymi gzymsami. Zespół kościoła uzupełniają ceglane budynki plebani (1911 r.) i organistówki (1905 r.) Mimo że Miasteczko Krajeńskie pod względem administracyjnym od 1972 roku zaliczone zostało do wsi, zachowało zwartą zabudowę oraz rozplanowanie przestrzenne charakterystyczne dla małego miasteczka. Zachowany pozostał historyczny układ działek z murowanym budynkiem mieszkalnym ustawionym kalenicą równoległą do ulicy oraz budynkami gospodarczymi w głębi. Charakter taki posiada zabudowa rynku (Plac Wolności) i najwcześniej zabudowanej ulicy Dąbrowskiego oraz w części ul. Kościuszki. Najstarsze zachowane obiekty architektury mieszkalnej pochodzą z połowy wieku XIX (ok. 1850-51 r.); liczniej zachowane zostały domy wzniesione na przestrzeni drugiej połowy XIX wieku, a zwłaszcza na początku XX wieku (1900-1920 r.). Zabudowa występuje w układzie zwartym. Przy rynku (Plac Wolności), ul. Dąbrowskiego i częściowo ul. Kościuszki zachowana jest ona tak licznie, że tworzy całe ciągi historycznej architektury. Reprezentuje ona skromną zabudowę z dominującym tradycyjnym typem parterowego domu, nakrytego wysokim dachem dwuspadowym. Jedynie przy rynku charakteryzuje się większym zróżnicowaniem; pojedyncze domy są wyższe, dwukondygnacyjne, z bardziej ozdobnym opracowaniem elewacji. Pojawia się dekoracyjny detal architektoniczny: profilowane gzymsy, fryzy, opaski okienne: w jednym przypadku występuje budynek szachulcowy.

Miasteczko Krajeńskie (2021)

Miasteczko Krajeńskie z lotu ptaka – stan obecny

Panorama Miasteczko Krajeńskie (2021)

Układ komunikacyjny i urbanistyczny Miasteczka Krajeńskiego oraz zabudowa typu miejskiego i ukształtowane centrum przy Placu Wolności wywołuje duże wrażenie na osobach odwiedzających naszą miejscowość. Jest to szczególnie doceniane pod względem estetycznym miejsce Miasteczka Krajeńskiego. Uwagę zwracają stylowe lampy uliczne i estetyczne ławki. Na środku placu stoi pomnik "Pomnik Poległym i Pomordowanym za Ojczyznę". Trzy wysokie prostopadłościany z granitowych bloków połączone są ze sobą żelazną kratownicą. W górnej części środkowego filara

przymocowana została metalowa tarcza z orłem piastowskim. Po przeciwnej stronie tego filara przykręcona jest marmurowa płyta.

ul. Raclawicka

Plac Wolności

ul. Kościuszki

ul. Dąbrowskiego

W Miasteczku Krajeńskim usytuowany jest budynek Urzędu Gminy, budynek Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w którym znajdują się również Przychodnia Lekarska, budynek Nadnoteckiego Banku Spółdzielczego, budynek Punktu Poczty Polskiej, Gminnego Domu Kultury i Biblioteki Publicznej, budynki Przedszkola Publicznego, budynek Szkoły Podstawowej wraz z kompleksem sportowym Orlik, a także gminne boisko LZS Noteć.

W centrum Miasteczka widoczna jest zabudowa mieszkaniowa oraz budynki, w których świadczone są usługi w zakresie handlu, gastronomii, kosmetyczne, fryzjerskie, florystyczne. Ponadto, na terenie całej miejscowości znajdują się obiekty małej architektury, tj. siłownia, skatepark, place zabaw, obiekty kultu religijnego – figurki i przydrożne krzyże.

Planowanie przestrzenne

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przewiduje istnienie dwóch dokumentów, na podstawie, których gmina prowadzi politykę i gospodarkę przestrzenną. Są to:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
2. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem określającym zarys polityki przestrzennej i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniający uwarunkowania rozwoju przestrzennego. Studium nie jest aktem prawnym obowiązującym mieszkańców i podmioty gospodarcze, zatem nie może być podstawą wydawania decyzji administracyjnych dotyczących zagospodarowania terenu. Jako akt kierownictwa wewnętrznego stanowi zbiór informacji ułatwiających prowadzenie gospodarki przestrzennej. Opracowanie i uchwalenie studium jest obowiązkowe, a jego opracowanie powinno poprzedzać sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Panorama Miasteczko Krajeńskie 2021 r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem określającym zarys polityki przestrzennej i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniający uwarunkowania rozwoju przestrzennego. Studium nie jest aktem prawnym obowiązującym mieszkańców i podmioty gospodarcze, zatem nie może być podstawą wydawania decyzji administracyjnych dotyczących zagospodarowania terenu. Jako akt kierownictwa wewnętrznego stanowi zbiór informacji ułatwiających prowadzenie gospodarki przestrzennej. Opracowanie i uchwalenie studium jest obowiązkowe, a jego opracowanie powinno poprzedzać sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy spełnia trzy funkcje. Jest aktem polityki przestrzennej gminy i stąd wynika jego pierwsza funkcja. Jest też aktem polityki rozwoju gospodarczego, zwłaszcza tam, gdzie nie opracowano strategii rozwoju gminy. Ta podwójna rola studium jest cechą charakterystyczną polskiego systemu planowania. Drugą istotną funkcją studium jest koordynacja ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Trzecia funkcja studium to promocja gminy wśród potencjalnych inwestorów.

Dla obszaru gminy Miasteczko Krajeńskie dotychczas obowiązywało Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasteczko Krajeńskie przyjęte uchwałą Nr XXIV/189/02 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 10 lipca 2002r., zmienione uchwałą Nr IX.49.2015 r. Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 28 sierpnia 2015 r. oraz uchwałą Nr IV.24.2019 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 28 stycznia 2020 r.

Obowiązujące dotychczas Studium nie zawiera dwóch strategicznych, ważnych inwestycji tj:

- 1) budowy dwutorowej linii elektroenergetycznej 400 kV Bydgoszcz Zachód – Piła Krzewina na terenie Gminy Miasteczko Krajeńskie;
- 2) budowy linii elektroenergetycznej 110 kV Piła Krzewina - Miasteczko Krajeńskie na odcinku położonym w gminie Miasteczko Krajeńskie.

Zagospodarowanie przestrzenne

Podstawowym narzędziem polityki przestrzennej gminy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które sporządza się w miarę potrzeb, za wyjątkiem kilku wymienionych w ustawie przypadków, w których sporządza się je obowiązkowo. Plan ten jest aktem prawa lokalnego. Oznacza to, że jest wiążący dla organów samorządowych gminy, instytucji publicznych, podmiotów gospodarczych i wszystkich obywateli. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem, który wyznacza ramy i przesądza o gospodarce przestrzennej gminy. Jego celem jest zagospodarowanie przestrzeni zgodnie z potrzebami jej użytkowników, przy

jednoczesnym zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Daje gwarancję harmonijnego współdziałania sfery społecznej, przyrodniczej i ekonomicznej, jak również równoważenie interesów publicznych i prywatnych. Na podstawie planu miejscowego wydaje się decyzje pozwolenia na budowę. Na obszarze gminy Miasteczko Krajeńskie obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

1. Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego dla wyznaczenia korytarza technologicznego dwutorowej linii elektroenergetycznej 400 kV Bydgoszcz Zachód – Piła Krzewina na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie uchwalony uchwałą Nr XVII.95.2016 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 18 maja 2016 r. (publikacja Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 13 czerwca 2016 r. poz. 3820)
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego linii elektroenergetycznej 110 kV Piła Krzewina - Miasteczko Krajeńskie na odcinku położonym w gminie Miasteczko Krajeńskie uchwalony uchwałą Nr VII.49.2019 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 27 maja 2020 r. (publikacja Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 3.07.2019 r. poz. 6356). Gospodarowanie przestrzenią na obszarach pozbawionych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego następuje na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, która ustala warunki zmiany sposobu zagospodarowania terenu poprzez budowę obiektu budowlanego lub wykonanie innych robót budowlanych. Decyzja została wprowadzona na podstawie ustawy z 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r., poz. 293) i wydawana jest tylko dla terenów, na których nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Infrastruktura drogowa

Gmina ma korzystnie ukształtowaną sieć drogową. Sieć tę tworzą: droga krajowa, drogi powiatowe i drogi gminne. Powiązania zewnętrzne zapewnia gminie droga krajowa nr 10. Zapewnia ona komunikację w kierunku Warszawy oraz przez Piłę w kierunku Szczecina i międzynarodowych przejść granicznych w Kołbaskowie, Lubieszynie i w Świnoujściu. Przez teren gminy przechodzą następujące drogi powiatowe:

- droga nr 29 404 Miasteczko Krajeńskie – Kaczory,
- droga nr 29 377 Miasteczko Krajeńskie – Białośliwie – Osiek nad Notecią,
- droga nr 29 376 Miasteczko Krajeńskie – Grabówno,
- droga nr 29 350 Grabówno – Wysoka,
- droga nr 29 349 Grabówno – Rudna,
- droga nr 29 378 Miasteczko Krajeńskie – Wolsko.

Drogi te zapewniają dogodne połączenia komunikacyjne z sąsiednimi gminami.

Drogi stanowiące własność gminy dzielą się na drogi wewnętrzne oraz gminne. Drogi wewnętrzne nie są drogami publicznymi i stanowią drogi gruntowe dojazdowe do pól o łącznej długości około 427 km. Gminne drogi publiczne dzielą się na drogi lokalne oraz dojazdowe. Drogi gminne łącznie stanowią 62,92 km. Przez teren gminy Miasteczko Krajeńskie przebiega droga krajowa S 10. Na przestrzeni kilkunastu lat w miejscowości Miasteczko Krajeńskie zrealizowano szereg inwestycji przyczyniających się do wzmocnienia miejskiego charakteru miejscowości. Do najważniejszych z nich należą: budowa parkingów na terenach gminnych, budowa ścieżki rowerowej wraz z oświetleniem przy drodze powiatowej nr 1182P Brzostowo- Miasteczko Krajeńskie, budowa chodników, przebudowano drogi dojazdowe do gruntów rolnych na terenie gminy. W 2019 r. przebudowano drogę gminną Grabionna - Okaliniec (asfalt) z programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W Miasteczku Krajeńskim jest przystanek kolejowy na trasie Piła – Bydgoszcz.

Przebudowana droga asfaltowa Grabionna -Okaliniec (2019)

Chodnik Miasteczko Krajeńskie -Brzostowo (2010)

Turystyka

Gmina Miasteczko Krajeńskie jest dobrym miejscem do wypoczynku, a szczególnie turystyki aktywnej. Przez gminę biegnie Międzynarodowy Szlak Rowerowy Euroroute R - 1 z Francji przez Holandię, Niemcy, Polskę do dawnego Królewca. Polski odcinek rozpoczyna się w Kostrzynie nad Odrą, a kończy w Gronowie. Szlak biegnie drogami o małym natężeniu ruchu, co znacznie podnosi jego atrakcyjność. Na terenie gminy jest to odcinek: Miasteczko-Huby - Miasteczko Krajeńskie - Brzostowo - Grabionna. Szlak jest oznakowany białymi tabliczkami z zielonym rowerem i symbolem „R-1” lub zieloną strzałką. Rzeką Noteć, przepływająca po południowej granicy gminy pełni funkcję transportowo turystyczną. Na terenie gminy i Miasteczka

znajdują się obiekty agroturystyczne oraz szlak w kierunku Noteci, gdzie wzdłuż brzegu wykonana jest infrastruktura dla mieszkańców, którzy korzystają z walorów przyrodniczych.

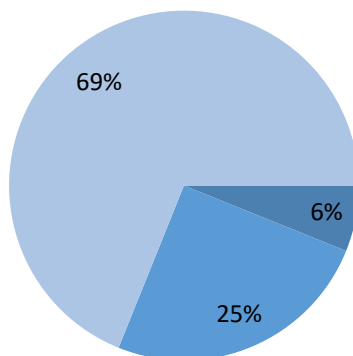
Struktura zatrudnienia

Większość mieszkańców Miasteczka Krajeńskiego zatrudniona jest poza rolnictwem. W chwili obecnej, w oparciu o dane podatkowe Urzędu Gminy, można stwierdzić, że zanika działalność rolnicza na terenie miejscowości Miasteczko Krajeńskie. Mieszkańcy zatrudnieni są w licznych gałęziach gospodarki. Część z nich dojeżdża do pracy do pobliskich miast takich jak Piła i Chodzież. Ponadto, znaczna część mieszkańców znajduje zatrudnienie w zakładach znajdujących się w miejscowości Miasteczko Krajeńskie oraz na terenie gminy. Na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie ze względu na główne miejsce wykonywania działalności gospodarczej w centralnej ewidencji i informacji o działalności gospodarczej zarejestrowanych jest 170 aktywnych podmiotów, z czego 57 w miejscowości Miasteczko Krajeńskie (stan na 31.12.2021 r.). Przeważającym rodzajem działalności jest handel detaliczny, roboty budowlane (w tym związane ze wznoszeniem budynków), naprawa pojazdów, działalność produkcyjna, usługowa i transportowa.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Pile na koniec grudnia 2021 r. zarejestrowanych było 48 osób bezrobotnych z terenu całej gminy Miasteczko Krajeńskie, w tym 26 kobiet, 19 osób do 30 roku życia, 19 osób długotrwale bezrobotnych, 8 osoby powyżej 50 roku życia. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Miasteczko Krajeńskie najwięcej jest ustanowionych spółek handlowych z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (229) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników; 6,0% (15) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 25,0% (61) podmiotów, a 69% (168) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Miasteczko Krajeńskie najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są: budownictwo (21.2%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (20.7%).

Rodzaj prowadzonych działalności w Gminie Miasteczko Krajeńskie

■ Rolnictwo ■ Budownictwo ■ Pozostała działalność

Administracja publiczna

Zadania z zakresu administracji publicznej realizowane są przez Urząd Gminy z siedzibą w Miasteczku Krajeńskim. W Urzędzie Gminy zatrudnionych jest łącznie 35 pracowników samorządowych, w tym: pracowników administracyjnych 22 oraz 10 pracowników na stanowiskach pomocniczych i obsługi (robotnik gospodarczy) oraz 3 pracowników oczyszczalni ścieków.

Ponadto zadania z administracji publicznej realizowane są przez jednostki organizacyjne które zatrudniają około 50 pracowników administracyjnych oraz około 15 pracowników na stanowiskach pomocniczych i obsługi.

Zabytki architektoniczne

Wśród zabytków gminy Miasteczko Krajeńskie o najwyższym znaczeniu wyróżniają się wpisane decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do rejestru zabytków, a mianowicie:

- Kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Miasteczku Krajeńskim k. XIX, nr rej: A – 482 z 13.12.1983 r.,
- Cmentarz katolicki w Miasteczku Krajeńskim, nr rej: A – 709 z 3.10.1990 r.,
- Dom szachulcowy Plac Wolności 13, Miasteczko Krajeńskie, z 1851 r. nr rej: 266/Wlkp/A z 28.12.2005 r.
- Zespół pałacowo – parkowo – folwarczny - Brzostowo: pałac, ob. Zespół Szkół Rolniczych,

mur. XIX, park pałacowy, XIX,

- Zespół pałacowo – parkowy w Grabównie: dwór, ob. restauracja, mur. poł. XIX, pałac, ob. dom wielorodzinny Nr 72, mur. poł. XIX, park dworski, XIX,
- Kościół ewangelicki, ob. katolicki p.w. Św. Antoniego z Padwy, mur. 1873.

W Gminie Miasteczko Krajeńskie, w ewidencji zabytków ujętych jest 48 obiektów znajdujących się w miejscowości Miasteczko Krajeńskie, są to obiekty:

1. Zespół Kościoła parafialnego p.w. Podwyższenia Krzyża Św.
a) kościół, mur., 1898 – 99,
b) plebania, mur., 1911,
c) organistówka, mur., 1905,
2. Szkoła, Pl. Wolności 4, mur., l. 20 – 30 – te XX,
3. Dworzec PKP, ul. Kościuszki 34, mur., ok. 1910,
4. Poczta, obecnie kamienica, ul. Dąbrowskiego 30, mur., ok. 1900 – 1910,
5. Hotel, obecnie szkoła podstawowa, ul. Kościuszki 17, mur., 1910, przebudowany w latach 1962 – 65,
6. Grodzisko wczesnośredniowieczne,
7. Cmentarz katolicki, czynny, poł. XIX,
8. Cmentarz ewangelicko – augsburski, nieczynny, 3 ćw. XIX,

Aleja Brzostowska

9. Dom Nr 2, mur., 1915,
10. Dom Nr 5, mur., ok. poł. XIX i 1912,

ul. Dąbrowskiego

11. Dom Nr 1, mur., ok. 1900, przebudowany przed 1939,
12. Dom Nr 2, mur., ok. 1900, szczyt 1973,
13. Dom Nr 6, szach., 1851,
14. Dom Nr 8, mur., ok. 1910 – 20,
15. Dom Nr 16, mur., ok. 1900,
16. Dom Nr 17, mur., ok. 1910,
17. Dom Nr 18, mur., ok. 1900 – 10,
18. Dom Nr 29, mur., ok. 1910,
19. Dom Nr 33, szach. ok. 1851
20. Dom Nr 36, mur/szach., po 1851, 1975, 1977,
21. Dom Nr 37, mur., 1904 – 05,
22. Dom Nr 38, mur., ok. 1900 i 1925,
23. Dom Nr 40, mur., po 1900,

ul. Konopnickiej

24. Dom Nr 7, mur., 1925 – 30,

ul. Kościuszki

25. Dom Nr 8, mur., 1903,

26. Dom Nr 9, mur., 1903,

27. Dom Nr 18/19, mur., ok. 1910 – 20,

28. Dom Nr 20, mur., ok. 1910 – 20,

29. Dom Nr 21, mur., ok. 1910 – 20,

30. Dom Nr 23, mur., l. 20 – te XX,

31. Dom Nr 26, mur., 1909 – 12,

32. Dom Nr 28, mur./szach., 2 ćw. XIX i pocz. XIX,

33. Dom Nr 29, mur., ok. 1920,

34. Dom Nr 36, mur., pocz. XIX

35. Dom Nr 37, mur., 1909 – 12 (dawna willa fabrykanta),

36. Fabryka płatków ziemniaczanych, Nr 37, mur., 1909 – 12, 1915,

37. Dom Nr 43, mur., ok. 1910,

38. Dom Nr 45, „mur., pocz. XX,

39. Dom Nr 51, mur., 1912 – 14,

ul. Piotra Skargi

40. Dom Nr 6, mur., ok. 1910 – 20,

41. Dom Nr 11, mur., ok. 1900,

Plac Wolności

42. Dom Nr 7, mur./szach., 1851, l. 1910 – 20,

43. Dom Nr 9, mur. ok. 1900,

44. Dom Nr 10, mur., ok. 1910 – 20,

45. Dom Nr 13, szach. 1850 – 51,

ul. Poniatowskiego

46. Dom Nr 20, mur., 1912,

47. Młyn parowy, obecnie magazyn, ul. Kościuszki 44, mur., 1908,

48. Mleczarnia, ul. Poniatowskiego 21, mur./ szach. 1912, szczyt przebudowany, zacieniony
otwór drzwiowy 2000 r.,

Na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie znajdują się 2 stanowiska archeologiczne, które zostały wpisane do rejestru zabytków, jest to: Grodzisko w Wolsku i Grodzisko w Miasteczku Krajeńskim. Ponadto na terenie gminy występują zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków. Zaliczamy do nich przede wszystkim wystrój wewnętrzny kościołów w Miasteczku Krajeńskim i Grabównie.

Kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Miasteczku Krajeńskim posiada neogotyckie wyposażenie z czasów budowy kościoła złożony z 3 ołtarzy, ambony, chrzcielnicy, prospektu organowego, ław i pojedynczych elementów wcześniejszego wyposażenia wpisanych do rejestru pod numerem B 637– 665 decyzją z dnia 27.09.1982 r. Łącznie jest wpisanych do rejestru zabytków 31 obiektów. Kościół rzymsko - katolicki p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego z 1898 roku - korzeniami sięga do roku 1520, kiedy to wierni gromadzili się w drewnianym kościele. W 1726 r. wybudowano na miejscu starej świątyni nową, szachulcową. Świątynia spłonęła w pożarze w 1890 r. W 1898 r. po wielu trudach zakończono budowę nowego kościoła, który służy wiernym po dziś dzień. Poświęcenie kościoła miało miejsce 16 listopada 1898 r. W 1901 r. tę świątynię wyposażono w dwa dzwony i zegar.

Kościół p.w. Świętego Antoniego z Padwy w Grabównie posiada 5 obiektów wpisanych do rejestru zabytków pod numerem B – 605 – 609 decyzją z dnia 16.09.1982 r., a są nimi neogotycki ołtarz, prospekt organowy, rokokowa chrzcielnica i sprzęty liturgiczne.

Kościół parafialny p. w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Miasteczku Krajeńskim

W 1512 roku Grabówno należało do parafii w Brzostowie. W 1766 roku mieszkało w nim 30 katolików i 138 ewangelików. W 1782 roku istniała już parafia protestancka, a w 1857 roku powstała pierwsza niemiecka szkoła. W 1873 roku wybudowany został kościół ewangelicki, który po wojnie przyjęli katolicy. Jednak dopiero w 1974 roku powstała przy nim nowa parafia pw. św. Antoniego z Padwy. Kościół p.w. Świętego Antoniego z Padwy w Grabównie posiada 5 obiektów wpisanych do rejestru zabytków pod numerem B – 605 – 609 decyzją z dnia 16.09.1982 r. Są to neogotycki ołtarz, prospekt organowy, rokokowa chrzcielnica i sprzęty liturgiczne.

Kościół p.w. Świętego Antoniego z Padwy w Grabównie

Zabytki

Znajdujący się w rynku zabytkowy piętrowy dom mieszkalny z 1850-1851 r. w konstrukcji szachulcowej zmienił właściciela. Został nim dawny mieszkaniec naszej miejscowości dr Kazimierz Pospieszny. Pan Pospieszny korzystając z dotacji celowych podjął się wykonania rewaloryzacji tego obiektu ratując go przed ruiną, ale również zainicjował wpisem do rejestru muzeów w 2012 r. założenie w jego murach lokalnego Muzeum im. Michała Drzymały (obecnie w stadium organizacji). Budynek w pierwszym rzędzie w 2004 r. został wpisany do krajowego inwentarza zabytków architektury i budownictwa, podobnie jak wcześniej wciągnięte do inwentarza neogotycki katolicki kościół parafialny z 1898 r. oraz cmentarz, położony przy nim, jak również, wpisane do inwentarza zabytków historii i kultury, położone w sąsiedztwie, grodzisko wczesnośredniowieczne z X-XI w. Podobnych budynków z 2. połowy XIX w. oczekujących na opiekę i ratunek jest jeszcze kilka, w tym zabytkowy zbór ewangelicki z 1869 r. (w 2020 r. przejęty przez gminę na własność) przy ul. Dąbrowskiego oraz młyn parowy z początku XX w. przy ul. Kościuszki. Osobnym zagadnieniem jest rozpoczęcie kompleksowych prac archeologicznych i rewaloryzacyjnych na wzgórzu przy kościele parafialnym, na którym jest posadowione wczesnośredniowieczne grodzisko. Jednakże opieka nad całym historycznym dziedzictwem urbanistycznym, a także nad wymienionymi obiektami zabytkowymi przerasta możliwości gminy, ich realizacja oczekuje na przywrócenie Miasteczku praw miejskich.

Najstarszy budynek -dom szachulcowy w Miasteczku Krajeńskim z XIX wieku

Zabytkowy dom przy ul. Dąbrowskiego w Miasteczku Krajeńskim

Ochrona Środowiska

Wodociągi

Wszystkie miejscowości gminy posiadają sieć wodociągową. Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej wynosi około 52 km. W gminie jest ok. 650 nieruchomości podłączonych do gminnej sieci wodociągowej. Sieć obsługuje ok. 3180 mieszkańców, co stanowi ok. 98,5% wszystkich mieszkańców gminy. Pozostali mieszkańcy korzystają z własnych ujęć wody, najczęściej są to studnie kopane. Gminna sieć wodociągowa zaopatrywana jest w wodę z pięciu ujęć i stacji uzdatniania wody zlokalizowanych w: Brzostowie, Grabionnej, Grabównie, Miasteczku Krajeńskim i Okalińcu. Wszystkie ujęcia wody posiadają aktualne pozwolenia wodno - prawne na szczególne korzystanie z wód w zakresie poboru wód podziemnych strefy ochrony pośredniej. Wieś Miasteczko-Huby wraz z osadą leśną Kocewo zaopatrywana jest w wodę z terenu gminy Kaczory. Z terenu gminy Białośliwie zaopatrywanych w wodę jest kilka nieruchomości w Wolsku. System urządzeń wodociągowych zapewnia odpowiednią pod względem jakościowym ilość wody dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych. Eksploatacją gminnych wodociągów zajmuje się Urząd Gminy w Miasteczku Krajeńskim. Z gminnej sieci wodociągowej korzysta blisko 99 % mieszkańców gminy. W 2021 w ramach funduszu sołeckiego w Miasteczku Krajeńskim został zmodernizowany odcinek wzdłuż ulicy Raławickiej. Zadanie zostało wykonane w ramach środków z funduszu sołeckiego Miasteczka Krajeńskiego. Wartość zadania wyniosła 18.280,70 zł. Według stanu na dzień 31.12.2020 r. długość czynnej sieci wodociągowej na terenie Gminy Miasteczko Krajeńskie wynosi 52,6 km, natomiast liczba czynnych przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych 675 szt.

Kanalizacja

Na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie w latach 2010-2012 wybudowana została sieć kanalizacji sanitarnej w Brzostowie, części Grabówna, Miasteczku-Hubach, Miasteczku Krajeńskim i Wolsku. Długość wybudowanej gminnej sieci kanalizacji sanitarnej wynosi ok. 34 km, 8 sztuk tłoczni ścieków i 89 sztuk przydomowych pompowni ścieków. Stan obecny - to 430 nieruchomości podłączonych do kanalizacji sanitarnej i ok. 2200 mieszkańców korzystających z gminnej sieci, co stanowi ok. 67% wszystkich mieszkańców. Pozostali mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych i kilku przydomowych oczyszczalni ścieków. Rozbudowa infrastruktury technicznej związanej z siecią kanalizacyjną umożliwi uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy. Zgodnie z uchwałą Nr XXV.137.2020 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Miasteczko Krajeńskie (Dz. U. Woj. Włkp. z 2020 r. poz. 10189) aglomeracja obejmuje swym zasięgiem tereny objęte systemem kanalizacji zbiorczej, zakończonym oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną w miejscowości Brzostowo (działka ewidencyjna nr 250/27, obręb: 0002 Brzostowo). Powyższa uchwała była poprzedzona Uchwałą Nr IV/86/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 23 lutego 2015 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Miasteczko Krajeńskie (Dz. Urz. Woj. Włkp. z 2015 r. poz. 1699). W 2019 r. w ramach inwestycji „budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Grabionna, Okaliniec, i część Grabówna” rozpoczęto rozbudowę istniejącej sieci kanalizacji. Dotychczas powstało ok. 15 km sieci, trwają prace nad kolejnym etapem inwestycji. Sieć kanalizacji deszczowej liczy około 5 km długości i jest zlokalizowana wyłącznie na terenie Miasteczka Krajeńskiego oraz odcinek ok. 600 m w miejscowości Grabionna.

Oczyszczalnia ścieków w Brzostowie

W gminie znajduje się jedna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w miejscowości Brzostowo. Zgodnie z obowiązującym pozwoleniem wodno-prawnym na szczególne korzystanie z wód w zakresie

odprowadzania oczyszczonych ścieków komunalnych przepustowość oczyszczalni wynosi $Q_{sr} \cdot \text{dobę} = 480 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{max} \cdot \text{dobę} = 625 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{roczne} = 175.200 \text{ m}^3/\text{rok}$. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna zapewniająca odbiór wszystkich ścieków powstających na terenie gminy o wielkości 4400 RLM. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest ziemia w obrębie rowu melioracji szczegółowej, działka nr 263/3 w m. Brzostowo. Rów ten w dalszym biegu posiada połączenie z rzeką Noteć. Oczyszczalnia obecnie przyjmuje ok. $170 \text{ m}^3/\text{dobę}$ ścieków komunalnych.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Miasteczko Krajeńskie wynosi 35,7 km, natomiast liczba czynnych przyłączy kanalizacyjnych 476 szt., w tym do budynków mieszkalnych 472 szt. W 2020 r. siecią kanalizacyjną z obszaru gminy odprowadzono 81,0 tys. m^3 ścieków bytowych. Stopień skanalizowania Gminy Miasteczko Krajeńskie wynosi 71,3 % (stan na 31.12.2020 r.).

Gazownictwo

Dostęp i korzystanie z gazu ziemnego w celach grzewczych wywiera pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego, ponieważ gaz ziemny w porównaniu do najpowszechniej stosowanego opału węglowego jest paliwem nisko emisyjnym. Stopień gazyfikacji (tj. udział liczby mieszkańców korzystających z gazu ziemnego do ogólnej liczby mieszkańców) Gminy Miasteczko Krajeńskie wynosi 27,9 % (dane GUS stan na dzień 31.12.2020 r.). Łączna długość dystrybucyjnej sieci gazowej na terenie gminy wynosi 20,210 km, natomiast liczba czynnych przyłączy gazowych 459 szt., w tym do budynków mieszkalnych - 405 szt. (dane GUS stan na dzień 31.12.2020 r.).

Odnawialne źródła energii

Wzrost wykorzystywania odnawialnych źródeł energii (OZE) w bilansie energetycznym (kosztem udziału paliw kopalnych) stanowi podstawowy kierunek działań gminy w celu przeciwdziałania postępującym zmianom klimatycznym oraz poprawy jakości powietrza. Najkorzystniejszą formą wykorzystywania energii z OZE pod względem oddziaływania środowiskowego są instalacje domowe (mikroinstalacje) takie jak: kolektory słoneczne, panele słoneczne (fotowoltaika) oraz pompy ciepła. Tak zwana energetyka rozproszona (lokalna) stanowi filar gospodarki nisko emisyjnej. Ze względu na możliwość wykorzystania OZE w budynkach mieszkalnych podstawowymi źródłami energii są: energia słoneczna (kolektory i panele słoneczne) oraz geotermalna (tzw. „płytką geotermia” - pompy ciepła). W 2015 r. zakończono realizację projektu pn. „Budowa mikroinstalacji prosumenckich na obiektach użyteczności publicznej i obiektach nie

będącymi obiektami użyteczności publicznej na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie”. W ramach przedsięwzięcia zainstalowanych zostało 30 mikroinstalacji na obiektach nie będących obiektami użyteczności publicznej i 3 mikroinstalacje na obiektach użyteczności publicznej – tj. na oczyszczalni ścieków w Brzostowie, na hali sportowej przy szkole podstawowej w Miasteczku Krajeńskim oraz na szkole podstawowej w Miasteczku Krajeńskim. W 2020 r. zakończono realizację projektu partnerskiego pn. „Prosumenckie Odnawialne Źródła Energii w Gminach Miasteczko Krajeńskie oraz Szamocin”, którego liderem była Gmina Miasteczko Krajeńskie.

Projekt współfinansowany był ze środków Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020. Łączna wartość projektu wyniosła 6,810 mln zł, w tym dofinansowanie ze środków WRPO 5,354 mln zł.

Przedmiotem projektu był montaż mikroinstalacji OZE obejmujących mikroinstalacje fotowoltaiczne (on-grid, z możliwością oddawania nadwyżek energii do sieci) z modułem komunikacji i sterowania innymi urządzeniami odbiorczymi. W ramach przedsięwzięcia zainstalowanych zostało 178 mikroinstalacji fotowoltaicznych w Gminie Miasteczko Krajeńskie.

Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest:

Zgodnie z „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” do dnia 31 grudnia 2032 r. instalacje lub urządzenia zawierające azbest powinny zostać oczyszczone z wyrobów azbestowych, w sposób niestwarzający zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi. Gmina Miasteczko Krajeńskie od 10 listopada 2021 r. wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Pile realizuje ww. program.

Instalacja zamontowana na budynku mieszkalnym

Gospodarka odpadami

Gmina Miasteczko Krajeńskie od 2013 r. należy do Związku Międzygminnego „Pilski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi”. Wszystkie posesje objęte są selektywną zbiórką odpadów, tj. tworzyw sztucznych, szkła, papieru i odpadów biodegradalnych. Odbiór odpadów odbywa się z częstotliwością co dwa tygodnie. Na terenie miejscowości Grabówno od lipca 2020 r. funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Do punktu mieszkańcy naszej gminy mogą dostarczać: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble, odpady wielkogabarytowe, odpady powstałe w wyniku przeprowadzania remontów budowlanych, opony, odzież i tekstylia. PSZOK czynny jest w poniedziałki, środy i soboty w godz. 9⁰⁰ – 17⁰⁰.

Czyste powietrze

Gmina Miasteczko Krajeńskie 9 lipca 2019 r. zawarła porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w sprawie wspólnej realizacji Programu Priorytetowego Czyste Powietrze. W ramach ww. porozumienia pracownicy Urzędu Gminy Miasteczko Krajeńskie podejmują działania polegające na promocji programu, doradztwie i wsparciu w zakresie korzystania z dofinansowania mającego na celu poprawę efektywności energetycznej oraz zminimalizowania emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery.

Zasoby przyrodnicze

Powierzchnia lasów na terenie Gminy Miasteczko Krajeńskie wynosi 1 934,10 ha (wg danych GUS stan na 31.12.2020 r.). Stopień lesistości gminy wynosi 27,3 %. Jest to wartość wyższa niż średnia dla województwa wielkopolskiego (25,8 %).

Korytarze ekologiczne i formy ochrony przyrody:

Przez obszar Gminy Miasteczko Krajeńskie przebiegają fragmenty dwóch korytarzy ekologicznych o randze krajowej tj.: korytarz GKPN-17 Dolina Noteci oraz korytarz GKPN-24C Lasy Krajeńskie. Korytarze wyznaczone zostały przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot.

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska na terenie Gminy Miasteczko Krajeńskie znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- obszar Natura 2000 Dolina Noteci;

- obszar Natura 2000 Struga Białośliwska;
- obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego;
- obszar chronionego krajobrazu „Dolina Noteci”;
- użytki ekologiczne;
- pomniki przyrody.

Na terenie Gminy Miasteczko Krajeńskie ustanowiono 9 pomników przyrody, w tym: 5 pomników jednoobektowych (drzewa z gat. dąb szypułkowy *Quercus robur*) oraz 4 pomniki wieloobektowe stanowiące:

- grupę 2 szt. dębów szypułkowych;
- grupę 3 szt. dębów szypułkowych;
- grupę 5 szt. drzew gatunków: wiąz szypułkowy (2 szt.), klon pospolity, klon jawor, grab pospolity;
- aleję drzew złożoną z 81 szt. lip drobnolistnych *Tilia cordata*.

Internet

W Gminie Miasteczko Krajeńskie została utworzona infrastruktura dla sieci Internetu szerokopasmowego. Na terenie tej gminy dostęp do Internetu posiada większość mieszkańców, a usługę dostępu do Internetu świadczą m. in. lokalna firma ASTA-NET S.A. z siedzibą w Pile, Orange Polska S.A. Dzięki temu mieszkańcy mają do dyspozycji szybki i bezpieczny Internet oraz dodatkowo bogatą listę programów telewizji cyfrowej i atrakcyjną ofertę telefonii stacjonarnej.

Sport

Bardzo dobrze rozwinięta jest infrastruktura sportowa. W miejscowości Miasteczko Krajeńskie znajduje się boisko sportowe trawiaste, hala sportowa, kompleks boisk - Orlik, a także siłownia zewnętrzna oraz skatepark. Na terenie gminy działają stowarzyszenia które prowadzą treningi kilku dyscyplin sportowych, główną jest piłka nożna. Są także szkoły które prowadzą aikido i piłkę ręczną. Na terenie Miasteczka Krajeńskiego działają kluby sportowe takie jak:

- Akademia Piłkarska Ryś, w którym funkcjonują drużyny: skrzatów, żaków, orlików, młodzików w sekcji piłki nożnej chłopców,
- Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Notec”
- Uczniowski Klub Sportowy „Sokół”
- Uczniowski Klub Sportowy „Notec”

Trening grupy Orlik i Młodzik na Orliku
(fot. Akademia Ryś 2021)

Mecz ligowy
(fot. Noteć Miasteczko 2021)

Przyszkolny kompleks sportowy jest bardzo licznie odwiedzany przez mieszkańców Miasteczka Krajeńskiego, a nawet z ościennych gmin, sport uprawiają tu amatorzy i zawodnicy zrzeszeni w klubach.

Kompleks boisk przy Szkole Podstawowej im. kmrda Bolesława Romanowskiego w Miasteczku Krajeńskim (2004)

Skatepark z placem zabaw przy ul. Kościuszki w Miasteczku Krajeńskim (fot. GDK w Miasteczku Krajeńskim)

Pomoc społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej przy ul. Kościuszki w Miasteczku Krajeńskim

Pomocą społeczną na terenie Miasteczka Krajeńskiego oraz całej Gminy zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim, który realizuje swoje zadania w oparciu o strategię oraz szereg programów i projektów. W działalności statutowej Ośrodek ma zapisane działania umożliwiające osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości, uprawnienia oraz zapobieganie tym sytuacjom. Zadania te realizują wszyscy pracownicy. Ośrodek realizuje szereg działań nakierowanych na niesienie pomocy osobom najbardziej potrzebującym. W tym szeroko rozumianym pojęciu mieści się m.in. ocena oraz analiza potrzeb lokalnych w zakresie pomocy społecznej, przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej, aktywizacja środowiska lokalnego w niesieniu pomocy osobom starszym, samotnym i niepełnosprawnym, koordynacja zadań związanych z pomocą społeczną, prowadzenie postępowań w sprawie przyznawania zasiłków, spraw związanych z funduszem alimentacyjnym, świadczeniami zdrowotnymi, wspieranie rodzin przeżywających trudności czy obsługa zespołu interdyscyplinarnego. Ośrodek przez wiele lat współuczestniczył w realizacji projektów dofinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, a skierowanych do osób bezrobotnych, niesamodzielnich czy też dla seniorów: „Przełam bariery do własnej kariery”, „Gmina Miasteczko Krajeńskie stawia na aktywizację mieszkańców!”, „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie”, „Niesamodzielnymi w Miasteczku Krajeńskim”. W ramach ostatniego projektu udało się nam wyremontować z pozyskanych środków pomieszczenie, w którym utworzony został Klub Seniora. W czasie realizacji projektu Klub skupiał 63 osoby, które kontynuują swoje działania do dziś. Dla

seniorów z terenu gminy Miasteczko Krajeńskie zakupionych zostało 50 opasek bezpieczeństwa z telefonem komórkowym, które wspomagają świadczenie opieki na odległość. Utworzona została również wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, z której do dnia dzisiejszego korzystają mieszkańcy gminy. Ośrodek od wielu lat współpracuje również ze Związkiem Stowarzyszeń; Pilskim Bankiem Żywności, z którym wspólnie prowadzi program dystrybucji żywności dla osób najbiedniejszych, a także warsztaty (spotkania kulinarne) dla beneficjentów programu. W roku 2021 Ośrodek otrzymał dla swoich podopiecznych (łącznie 300 osób) żywność w ilości 17 ton, na kwotę 114 588,84 złotych. W roku 2021 przystąpiono do programu „Wielkopolska Karta Rodziny”, a od 2014 roku realizowany jest również program Karta Dużej Rodziny. Te dwa rodzaje kart dają możliwość uczestniczenia w systemie zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Każdego roku Ośrodek stara się poprawić swoją organizację i funkcjonowanie, a jej celem jest maksymalne uchronienie beneficjentów przed problemami społecznymi.

Oświata

Na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie funkcjonują dwie szkoły podstawowe o strukturze organizacyjnej klas I-VIII i I-III oraz trzy przedszkola:

1. Szkoła Podstawowa im. kmdra B. Romanowskiego w Miasteczku Krajeńskim;
2. Filia Szkoły Podstawowej w Grabionnej ;
3. Publiczne Przedszkole w Miasteczku Krajeńskim (Plac Wolności 12, Plac Wolności 4);
4. Filia Publicznego Przedszkola w Grabównie;
5. Na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie funkcjonuje Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Michała Drzymały w Brzostowie.

Szkoła Podstawowa im. kmdra Bolesława Romanowskiego w Miasteczku Krajeńskim

Tak jak zmieniał się w Polsce ustrój szkolny, przeobrażenia przechodziła też szkoła w Miasteczku Krajeńskim. Kolejne etapy wyznaczały również kadencje dyrektorów. Wówczas istniał tylko jeden szczebel samorządu terytorialnego: gminny. Był to trudny czas - początki transformacji ustrojowej i gospodarczej. Szkoła zmagająca się między innymi z brakami sprzętu i pomocy dydaktycznych. W 1994 roku placówka znalazła się pod zarządem gminy, jako organu prowadzącego, który w 1996 przejął zobowiązania finansowe wobec szkoły. W kolejnych latach zapoczątkowano tradycję biegów im. Bolesława Romanowskiego – patrona szkoły, dla uczniów z całego powiatu, a w 2010 roku szkoła włączyła się w cykl Biegaj z Nami, organizując w tym dniu, w godzinach popołudniowych, bieg uliczny dla dorosłych.

Szkoła Podstawowa im. kmdra Bolesława Romanowskiego w Miasteczku Krajeńskim

W 1998 roku szkoła otrzymała sztandar; odtąd poczet sztandarowy uczestniczy we wszystkich ważnych wydarzeniach z życia szkoły i społeczności lokalnej. W roku 2000 zakupiono szkolny autobus (dzięki dofinansowaniu ze środków PFRON). Rozpoczęto wielką inwestycję- budowę hali sportowo widowiskowej. W 2001 roku dokonano kolejnych remontów: termoizolację budynku szkoły, zainstalowano ogrzewanie gazowe i wymieniono okna. Sukcesem zakończyło się aplikowanie obu szkół do projektu Centrum Edukacji Obywatelskiej i Europejskiego Funduszu Społecznego „Szkoła Marzeń”. W latach 2005/2006 dzięki środkom z projektu udało się przeprowadzić wiele zajęć dodatkowych, kół zainteresowań, zajęć wyrównawczych, projektów edukacyjnych. W tym czasie szkoła mocniej zaangażowała się w życie środowiska lokalnego, współpracując w organizacji przedsięwzięć z wieloma instytucjami. Szczególną inicjatywą był wolontariat starszych klas SP i gimnazjum w Domu Pomocy Społecznej w Rzadkowie, wspólne Andrzejki, koncerty zespołu „Na Górze” w szkole, wycieczki integracyjne i wiele innych inicjatyw. Wśród ważniejszych wydarzeń należy wymienić udział w projektach unijnych - głównie w latach 2010 – 2013 (np. *Odkryć i zrozumieć świat, Akademia Uczniowska, E-szkoła Moja Wielkopolska, Z Fizyką Matematyką i Przedsiębiorczością Zdobywamy Świat*), dzięki którym kadra podniosła kwalifikacje uczestnicząc w szkoleniach, a szkoła wzbogaciła się o wiele pomocy multimedialnych (tablic, laptopów, sprzętu audio video), powiększyła swoją ofertę o zajęcia pozalekcyjne, zarówno rozwijające zainteresowania jak i wyrównawcze. Łączna wartość projektów wyniosła około 300 tys. zł. Wymierne efekty w postaci wartościowych nagród przyniósł udział w konkursach np. Tesco dla szkół, Azbest Out, Porcja Pozytywnej Energii, Winiary Żyj smacznie i zdrowo, Natura 2000 - Pozytywna Inspiracja i inne. W 2013 roku nastąpiło oddanie do użytku kompleksu boisk sportowych - Orlik, wybudowanych w ramach programu "Moje Boisko Orlik 2012".

Szkoła na Placu Wolności zyskała w 2012 r. nowy plac zabaw. Poza budynkiem głównym

i szkołą „na Rynku”, dzieci klas I- III uczyły się w Grabównie do 2008 roku. Natomiast nadal funkcjonuje szkoła w Grabionnej, która również została ocieplona, zainstalowano gazowe ogrzewanie oraz zyskała nowoczesny bezpieczny plac zabaw. W szkole zawsze było dużo inicjatyw, szczególnie w zakresie działań proekologicznych, sportowych i wolontariackich.

Bieg Romanowskiego

Dzień Patrona Szkoły

Śniadanie daje moc

Rajd Drzymałowski

Harczerze uroczystość Powstańcy Wlkp
(fot. ze zbiorów SP w Miasteczko Krajeńskie)

Dużą aktywność szkoły również w sporcie dokumentują bardzo liczne dyplomy, puchary i medale, których galeria rozciąga się na wielu ścianach i gablotach holu hali sportowej. Największymi osiągnięciami sportowymi było: I miejsce w Rejonowych Sztafetowych Biegach Przełajowych w kat. dziewcząt (1998), I miejsce w Mistrzostwach Powiatu Pilskiego w Warcabach, II miejsce w Powiatowym Turnieju Piłki Nożnej Halowej, II miejsce w Regionie w ogólnej punktacji Czwartków lekkoatletycznych, Udział naszych uczniów w Grand Prix Polski Czwartków LA w Warszawie (Adrianna Majer, Iwona Gryglas, Łukasz Gryglas, Wojciech Stachowski, Łukasz Misiak), I miejsce w Mistrzostwach Powiatu Mistrzostwach Powiatu Pilskiego Gimnazjum w Drużynowych Rozgrywkach w Tenisa Stołowego - kategoria dziewcząt (2003), II miejsce na

Mistrzostwach Rejonu Pilskiego LA w Sztafecie Szwedzkiej Kobiet (2003), III miejsce w Punktacji Regionalnej Szóstej Edycji Pilskich Czwartków Chłopców klas piątych (2003), II miejsce w Mistrzostwach Powiatu Pilskiego Gimnazjum w LA w Sztafecie Szwedzkiej Dziewcząt (2004), II miejsce w Międzypowiatowym Turnieju Piłki Nożnej Halowej, III miejsce w Punktacji Generalnej Szkół Podstawowych 8- mej Edycji Czwartków Lekkoatletycznych roku szkolnego 2003/2004, I miejsce w Punktacji Regionalnej Szkół Podstawowych w 8 mej Edycji Pilskich Czwartków LA, I miejsce w Powiatowych Sztafetowych Biegach Przełajowych Uczniów Szkół Podstawowych Zrzeszenia LZS, Międzynarodowa Olimpiada Dzieci i Młodzieży w Warszawie Susane Lachele – I miejsce. W 2000 roku Olaf Ligenza został mistrzem powiatu w rzucie oszczepem, a mistrzem województwa Maciej Gryglas. Od 2004r. Zapoczątkowano Mistrzostwa Powiatu Pilskiego w piłce ręcznej dziewcząt (szkoła w Miasteczku zainicjowała te rozgrywki i zostały one wpisane do kalendarza imprez szkolnych w powiecie). Od 2007r. Mistrzostwa Powiatu Pilskiego w piłce ręcznej chłopców. Od 2006r. Turniej o Puchar Wójta Gminy Miasteczko Krajeńskie, Organizacja Powiatowego Biegu im. kmdra B. Romanowskiego, organizacja biegu ulicznego „Biegaj z nami”. Oprócz w/w imprez i uroczystości od roku 2007 cyklicznie organizowany jest Turniej Mikołajkowy dla klas I-III, Turnieje wiosenne z Piłki Ręcznej, Turnieje o Puchar Dyrektora Szkoły w Piłce Ręcznej, Turnieje Walentynkowe Piłki Ręcznej, Dzień Sportu, Szkolne Rozgrywki w Szachy i Warcaby, Szkolne Mistrzostwa w Skoku Wzwyż, Szkolne Mistrzostwa w Tenisa Stołowego, Zawody Sportowe z okazji Dnia Dziecka.

Międzynarodowa olimpiada Dzieci i młodzieży (2011)
(fot. SP M-ku Kraj)

Dzień Sportu (fot. SP M-ku Kraj)

Powiatowy Bieg Przełajowy im. kmdra B. Romanowskiego (fot. SP w Miasteczku Krajeńskim)

Dzień Wody klasa patronacka

Biegi Romanowskiego Biegaj z nami

(fot. SP w Miasteczku Krajeńskim)

Szkolne Koło Wolontariatu

Szkolne Koło Wolontariatu jako formalna grupa działa od 2017 roku. Początkowo skupiało wolontariuszy szkoły podstawowej i gimnazjum, a obecnie szkoły podstawowej. Jednak tradycje działań wolontariackich pielęgnowane były już dużo wcześniej. W roku 2013 Szkolne Koło Wolontariatu przy Publicznym Gimnazjum zostało laureatem konkursu „Barwy Wolontariatu”.

Rok 2014 to wyróżnienie dla Szkolnego Koła Wolontariatu przy Zespole Szkół w Miasteczku Krajeńskim. Od 2016 roku rozpoczęły się cykliczne akcje i działania, skierowane na pomoc innym. Właśnie w tym roku wolontariusze pod nazwą „Rozproszone serca” zorganizowali zbiórkę na rzecz Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Pile. Kolejna akcja to Świąteczna Zbiórka Żywności, organizowana dwukrotnie w ciągu roku i początek współpracy z Pilskim Bankiem Żywności w Pile. Ten rok działań kończy udział w ogólnopolskiej akcji „Zbiórka dla Afryki”, podczas której zbierano książki i artykuły szkolne, które przekazane zostały wybranej szkole w Afryce. Za te działania „Rozproszone serca” w konkursie „Barwy wolontariatu” zdobyły pierwsze miejsce zostały zgłoszone do konkursu wojewódzkiego. W roku 2018 wolontariusze udzielali się w czasie finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, podczas Świątecznych Zbiórek Żywności, wieczoru autorskiego w Gminnym Domu Kultury, dożynek gminnych, zbiórek karmy dla zwierząt. 2019 rok, to kolejne cykliczne akcje, jak Świąteczna Zbiórka Żywności, zbiórka na rzecz schroniska dla zwierząt, udział w Finale WOŚP. Jednak miały też miejsce większe akcje, jak „Leci paka do dzieciaka” - zbiórka przyborów szkolnych i plecaków dla dzieci ze szkoły w Namibii; przygotowanie Szlachetnej Paczki; udział w festynie „Moc dla Haneczki”, Właśnie za obcięcie swoich, długich włosów i opisanie całej tej historii wolontariuszki z „Drużyny ciętego włosa” w kategorii wolontariat szkolny, w konkursie „Barwy Wolontariatu” zajęły I miejsce. W 2020 r. koło zorganizowało kilka akcji. Wolontariusze aktywnie działali na rzecz potrzebujących, organizując na terenie gminy Świąteczne Zbiórki Żywności. Włączali się jako wolontariusze w uroczystości i akcje, organizowane przez placówki kulturalne na terenie gminy. Do takich imprez zaliczyć należy: Wigilia dla samotnych. Udzielali się również podczas Jasełek dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Rzadkowie, Kartka dla Sary, Jesienny deszcz onko- uśmiechów; Razem na Święta, zbierając makulaturę, nakrętki i karmę dla zwierząt, wyrabiali mydła, oraz wspomagali uroczystości organizowane na terenie szkoły i gminy, jak Apel Niepodległościowy, Finał WOŚP. W roku 2021 wolontariusze współpracowali z różnymi, lokalnymi organizacjami i udzielali się w wielu akcjach. Największe akcje, w których zaznaczyliśmy swój udział to: pożegnanie lata w Klubie Seniora w Miasteczku Krajeńskim, Akcja Krwiodawstwa, Koło Gospodyń Grabówno, Miasteczko i Aktywne Grabówno- nasi wolontariusze współpracują z tymi organizacjami. Starsi wspierają pracując na stoiskach podczas okolicznościowych imprez, a młodszy przygotowują występy artystyczne, Charytatywny Turniej Piłki Nożnej dla pana Mariusza Markowskiego - podczas tej dużej imprezy nasi wolontariusze pomagali na stoiskach sprzedażowych, zbiórka na rzecz Schroniska dla Zwierząt Miluszków. Poza tymi akcjami koło pamięta też o tych, którzy odeszli, ponieważ dba o grób nieznanego żołnierza i odwiedza groby byłych nauczycieli, uczniów i pracowników szkoły. Przygotowywali też programy artystyczne na uroczystości gminne z okazji świąt państwowych, takich jak np. Narodowe Święto Odzyskania Niepodległości, czy Święto Konstytucji 3 Maja.

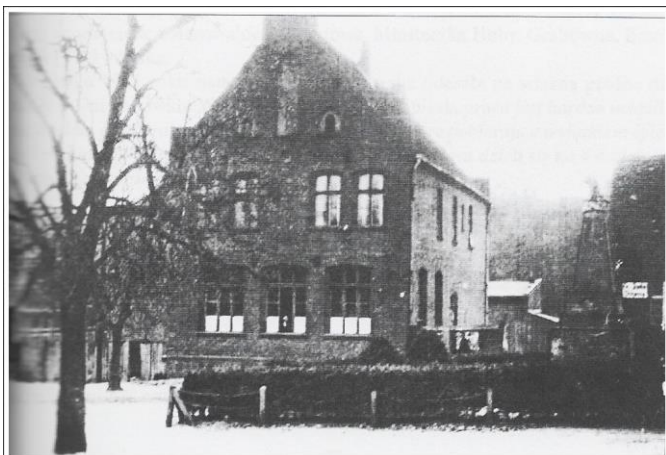

Przedszkole Publiczne w Miasteczku Krajeńskim

Publiczne Przedszkole w Miasteczku Krajeńskim zlokalizowane jest w trzech budynkach: przy ul. Plac Wolności 12 (główny budynek) - 2 oddziały, w użyczonym od 2020 roku przez Szkołę Podstawową im. kmdra Bolesława Romanowskiego budynku starej szkoły przy Placu Wolności 4 – 2 oddziały oraz w Grabównie przy ul. Parkowej 2 (wcześniej Grabówno 60) - 2 oddziały.

Przedszkole Publiczne w Miasteczku Krajeńskim

Miasteczko Krajeńskie, Plac Wolności 4

Miasteczko Krajeńskie, Plac Wolności 4

Grabówno, Parkowa 2 (wcześniej Grabówno 60)

Grabówno, Parkowa 2 (wcześniej Grabówno 60)

Przedszkole w budynku głównym istnieje od lat 50-tych XX wieku. W Grabównie w obecnym budynku przedszkole funkcjonuje od 2008 roku, wcześniej mieściła się tu szkoła. Od lat 90 tych do 2008 roku przedszkole znajdowało się w budynku gminnym nr domu 59. Do 1978 roku przedszkole funkcjonowało w Domu Kultury w Grabównie numer domu 36 - gdzie obecnie znajduje się Restauracja Dworek Galeria Koper. Od lat 60 tych do 2008 roku swoje oddziały przedszkole miało również w Grabionnej i 1 oddział dzieci 5-6 letnich w latach 1995-2021 w Gminnym Domu Kultury. W latach 90 tych do Publicznego Przedszkola w Miasteczku Krajeńskim uczęszczało 94 dzieci. Obecnie do przedszkola uczęszcza 118 dzieci do 6 oddziałów. W procesie rekrutacji przyjmowane są dzieci w wieku od 2,5 roku do 6 lat. Przedszkole jest czynne w godzinach: 7;00-16;00, a w oddziale w Grabównie w godzinach: 7;30-15;30. Funkcjonuje w nim stołówka z nowoczesną bazą kuchenną. Dzieci z 4 oddziałów objęte są całodziennym żywieniem. W ofercie przedszkola znajdują się zajęcia logopedyczne i terapia pedagogiczna. W każdej grupie wiekowej dzieci uczą się języka angielskiego.

Jeżeli rodzice wyrażą chęć, dziecko może uczestniczyć w nauce religii. Podczas zajęć wykorzystywana jest technologia informacyjna i komunikacyjna. Część sal wyposażona została w sprzęt multimedialny. Posiadamy również dywan interaktywny.

Dla dzieci organizowane są imprezy okolicznościowe, przedstawienia teatralne, spotkania z ciekawymi ludźmi oraz wycieczki. Dzieci uczestniczą w konkursach na szczeblu gminnym. Przedszkole współpracuje z innymi jednostkami z terenu gminy .m. in. z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminnym Domem Kultury, Gminną Biblioteką Publiczną. Dzieci podczas zajęć zwiedzają obiekty użyteczności publicznej, m.in. Urząd Gminy, Ochotniczą Straż Pożarną.

Budynek główny przedszkola posiada podjazd dla osób niepełnosprawnych. Przy każdym z budynków znajdują się nowocześnie wyposażone place zabaw. Pod koniec 2021 roku przeprowadzono kapitalny remont pomieszczeń głównego budynku przedszkola. Dokonano gruntownego remontu klatki schodowej, korytarza, szatni i łazienek oraz pomieszczeń do terapii i biurowych. Doposażono placówkę w pomoce naukowe oraz nowoczesne meble i sprzęt kuchenny. Kapitalny remont odbył się również w 2021 roku w budynku starej szkoły. Oprócz wyposażenia sal zakupiono również nowoczesne drzwi wejściowe. W Grabównie odnowiono łazienkę i korytarz, zamontowano drzwi oraz zakupiono meble. Założono również nowy kocioł gazowy. Od 2021 roku wszystkie budynki posiadają dostęp do Internetu. Planowany jest dalszy rozwój placówki na różnych szczeblach. Od roku szkolnego 2022/2023 całodziennym żywieniem mają być objęte pozostałe dwie grupy z oddziału w Grabównie . Planowane jest zatrudnienie psychologa i pielęgniarki. W 2023 roku planowana jest adaptacja mieszkania znajdującego się w budynku głównym przedszkola na salę, która ma pełnić funkcje kulturalne. Istnieje potrzeba doposażenia placówki w dodatkowy sprzęt multimedialny. W przyszłości planowana jest termoizolacja budynków.

Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Michała Drzymały w Brzostowie

Pałac w Brzostowie 2021 r.

W miejscowości Brzostowo znajduje się zabytkowy pałac, w którym aktualnie mieści się budynek Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Michała Drzymały. Podczas II wojny światowej pałac został bardzo zniszczony. Kilku lat potrzebowano, aby doprowadzić go do stanu używalności. Jednak zaraz po wojnie, nie zważając na trudne warunki panujące w budynku, powołano szkołę. We wrześniu roku 1945 na mocy zarządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w brzostowskim pałacu poobszarniczym powstała szkoła, której nadano nazwę Powiatowej Żeńskiej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego. W kolejnym roku szkolnym zmieniono nazwę szkoły na Gimnazjum Żeńskie Gospodarstwa Wiejskiego, w którym nauka trwała 3 lata. W tym czasie naukę pobierały 43 uczennice, u których stwierdzono duże braki edukacyjne. Zajęcia praktyczne uczennice odbywały na terenie gospodarstwa szkolnego. W miarę upływu czasu odbudowano pałac wraz z przylegającymi budynkami gospodarczymi. Dzięki temu po przebudowaniu wozowni powstał 25 osobowy internat. Zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, o konieczności zmiany sieci licealnych szkół rolniczych, 1 września 1949 roku Liceum Rolniczo – Gospodarcze przekształcono na Liceum Rachunkowości Rolnej, w którym nauka trwała 4 lata. Naukę w „technikum” szkoła zaczęła dopiero w roku szkolnym 1951/52 zgodnie z uchwałą Prezydium Rządu, kiedy to w całym kraju powołano technika na miejsce liceów.

W wyniku przemian społeczno – gospodarczych w kraju, w roku szkolnym 1954/55 szkoła w Brzostowie uległa ponownej reorganizacji i została przemianowana na Technikum Rolnicze. W tym okresie w historii szkoły, echem odbiło się wydarzenie związane z nadaniem szkole imienia Michała Drzymały – bohatera walczącego o polskość w okresie zaboru pruskiego. W 1968 roku Rada Pedagogiczna zaakceptowała projekt, by na patrona szkoły przyjąć Michała Drzymałę. W 1992 roku w szkole powstała pierwsza pracownia informatyczna sfinansowana m.in. przez Komitet Rodzicielski, dzięki temu wprowadzono do przedmiotów nauczania przedmiot – informatykę. W kolejnych latach, szkoła pozyskiwała fundusze na rozbudowę i unowocześnienie pracowni z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Dzięki tym funduszom w placówce niejednokrotnie prowadzono różnego rodzaju kursy dla okolicznych rolników. W tych latach powstały również inne pracownie: krawiecka, higieny i żywienia. Otrzymana dotacja z Agencji, pozwoliła na wyposażenie ich w nowoczesny sprzęt gospodarstwa domowego. 1989/90 roku, po wieloletniej przerwie wznowiono naukę w zasadniczej szkole rolniczej, wprowadzając nauczanie szerokoprofilowe. Ten typ nauczania wprowadzono później także do technikum rolniczego. Po długoletniej przerwie wznowiono w 1992 roku naukę w 3-letnim wieczorowym technikum szerokoprofilowym dla pracujących, a w roku 1995/96 przyjęto słuchaczy do pierwszej klasy technikum rolniczego szerokoprofilowego.

Kultura

Gminny Dom Kultury

Gminny Dom Kultury w Miasteczku Krajeńskim
Gminna Biblioteka Publiczna (2015)

Gminny Dom Kultury w Miasteczku Krajeńskim
Gminna Biblioteka Publiczna (2021)

Gminny Dom Kultury jest samorządową instytucją kultury. Siedziba Domu Kultury mieści się przy ul. Kościuszki. Dysponuje on salą widowiskową na 150 miejsc. Poza salą widowiskową w której znajduje się profesjonalna scena oraz zaplecze dla artystów znajduje się sala ekspozycyjno-konferencyjna oraz sale do zajęć dla emerytów i dzieci.

Gminny Dom Kultury jest również miejscem spotkań i zebrań wielu organizacji i stowarzyszeń społecznych działających na terenie gminy.

We wsiach Grabówno, Grabionna, Brzostowo, Okaliniec, Wolsko są świetlice wiejskie. Największymi imprezami organizowanymi przez Gminny Dom Kultury była „Biesiada Krajeńska” – organizowana przez 20 lat mająca na celu odkrywanie, kultywowanie i promowanie kultury ludowej Krajny oraz przekazywanie tych tradycji młodemu pokoleniu. Miała ona zasięg ogólnopolski dzięki działającemu na terenie tej gminy Oddziałowi Regionalnemu Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych w Pile z/s w Brzostowie, który zapraszał członków TUL na „Biesiady Krajeńskie z całej Polski. Gminny Dom Kultury stanowi centrum życia kulturalnego Miasteczka, gdzie odbywają się wszelkiego rodzaju imprezy dzięki którym realizowane są zadania z zakresu kultury, które należą do zadań gminy. W GDK poza działalnością statutową działają także Seniorzy, Koło Gospodyń Wiejskich oraz koła zainteresowań. Gminny Dom Kultury w ostatnich latach zrealizował różne projekty współfinansowane z funduszy zewnętrznych m.in.:

- „Poznajmy się poza granicami” - trójstronna wymiana młodzieży (polsko- niemiecko-hiszpańska)
- Lipsk – finansowane z Programu „Młodzież” 2005 – (strona polska reprezentowana przez Teatr „Jestem”)
- „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród – Michał Drzymała Symbol trwania i wolności” - Obchody Roku

Drzymałowskiego w Gminie Miasteczko Krajeńskie” - finansowane z programu operacyjnego MKiDzN „Patriotyzm jutra” - 2007

- „Angielskie lato 2” - przez LGD do programu „PROW” 2011
- „Plener rzeźbiarski – Brzostowo” - jw - 2012
- „Artystyczne ABC” - MKi DzN - program „Dom kultury+” 2012
- Warsztaty filmowe – współfinansowane przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Kod- Krowa” i MKiDzN - 2014, 2015, 2016
- „Mural” - LGD „Krajna nad Notecią” 2014
- Festiwal „Outer Space” – 2015
- Podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Miasteczko Krajeńskie w zakresie segregacji odpadów „Żaden Krajniak nie zaśmieci doliny Noteci – konkurs ekologiczny dla uczniów” – dofinansowane przez WFOŚ i GW w Poznaniu 2019. Dom Kultury był również partnerem i beneficjentem 2 projektów realizowanych przez STE „Stacja Szamocin” - koncerty, warsztaty i spektakle teatralne dla dzieci z cyklu „Alfabet teatru”.

W 2018 roku w GDK w ramach grantu realizowany był projekt „Zakup wyposażenia dla Gminnego Domu Kultury w Miasteczku Krajeńskim”. Gmina Miasteczko Krajeńskie pozyskała środki na realizację tego zadania w ramach konkursu ogłoszonego przez Lokalną Grupę Działania Krajna nad Notecią. Zakupiono 96 składanych krzeseł, 4 wózki na krzesła, mikser, mikrofony przewodowe i bezprzewodowe, odtwarzacz CD oraz 2 kolumny nagłośnieniowe.

W 2020 roku GDK wraz z Gminną Biblioteką Publiczną w Miasteczku Krajeńskim nagrodzeni zostali w ramach konkursu „Działania proekologiczne i prokulturowe w strategii rozwoju województwa wielkopolskiego” za projekty „Żaden Krajniak nie zaśmieci doliny Noteci” oraz „Zielony Kącik Integracji”, a w 2021 roku za projekt „Łosiek z doliny Noteci”. W roku 2021 w ramach współpracy z Ministerstwem Kultury zrealizowano wniosek urzędu gminy na modernizację i przystosowanie obiektu dla niepełnosprawnych. Obiekt znacząco zmienił swój wygląd i zyskał typowo miejski charakter. Koszt projektu to blisko 200 tys złotych.

Biblioteka Publiczna

W kronice Miasteczka Krajeńskiego wpisano datę powstania Biblioteki-1946 rok. Jej założycielem był Czesław Mikołajewski, a pierwszą siedzibę miała w Magistracie. Pierwsze książki zakupiono „ze składek społeczeństwa i dochodów z organizowanych imprez – dożynek gminnych”. W latach siedemdziesiątych XX wieku, Gminna Biblioteka Publiczna miała swoją siedzibę w budynku dawnego Urzędu Miejskiego przy ul. Dąbrowskiego 16 w Miasteczku Krajeńskim. Z chwilą

reaktywowania Gminy w 1992 r. - Bibliotekę przeniesiono do pomieszczeń po stołówce pracowniczej w Zakładach Sprzętu Instalacyjnego „POLAM” Nakło z siedzibą w Miasteczku Krajeńskim (dzisiejsza „APANA”). Pierwsze sesje Rady Gminy odbywały się w czytelni Biblioteki. W połowie grudnia 1993 r. rozpoczęto przenoszenie Biblioteki do wyremontowanej części budynku Domu Kultury przy ul. Dąbrowskiego 39, w którym funkcjonuje od stycznia 1994 r. Do roku 2006 Biblioteka działała jako referat Urzędu Gminy.

W 2006 r. uchwałą Nr XXXVI/135/06 Rady Gminy z dnia 19 kwietnia 2006 r. utworzono samorządową instytucję kultury - Gminną Bibliotekę Publiczną w Miasteczku Krajeńskim, było to spowodowane zmianami w przepisach dotyczących funkcjonowania placówek kultury podległych samorządom. Zasady działania biblioteki określa statut nadany jej przez Organizatora.

Księgozbiór biblioteki liczy **19353 woluminy** (stan na dzień 31.12.2021 r.)

W latach 1992-2021 wypożyczono czytelnikom **39302** woluminy.

Wypożyczenia zbiorów GBP na platformie Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej - **2397** (31.12.2021 r.)

Liczba odsłon internetowego katalogu księgozbioru GBP - **119100**.

Biblioteka jest placówką w pełni skomputeryzowaną, prowadzi elektroniczną obsługę czytelnika, katalog księgozbioru udostępniany jest w Internecie dzięki czemu użytkownicy mają całodobowy dostęp na zbiorów, mogą rezerwować i prolongować wypożyczone książki, współpracuje z portalem bibliotecznym oraz posiada swój profil na Facebooku. Zbiory archiwalne Biblioteki zostały zdigitalizowane i weszły w skład Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej. W bibliotece działa czytelnia internetowa, uruchomiona w ramach projektów: „Ikonka” i „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w gminach” - umożliwiającą społeczności lokalnej łatwy, powszechny i bezpłatny dostęp do sieci Internet. Z tej propozycji do dnia dzisiejszego skorzystało **10621** użytkowników.

W 2018 r. Biblioteka wzbogaciła swoją ofertę o możliwość wypożyczenia Czytaków – urządzeń przeznaczonych dla osób z dysfunkcją wzroku. GBP uczestniczy w ogólnopolskiej akcji „Cała Polska czyta dzieciom”, „Mała Książka Wielki Człowiek” oraz „Narodowe Czytanie”, włącza się w kolejne edycje „Tygodnia Bibliotek”, „Nocy Bibliotek”, prowadzi zajęcia z cyklu: „I Ty możesz zostać czytelnikiem” i „Czytanie jest fajne”, wspólnie z P i MBP w Pile bierze udział w projekcie p.n. „Książka jest OK.!, promuje twórczość mieszkańców, prezentuje ich zamiłowania, pasje, kolekcjonerstwo poprzez organizowanie wystaw i ekspozycji. Ponadto popularyzuje twórczość pisarzy krajeńskich, organizując spotkania autorskie w ramach „Nadnoteckich Dni Literatury”, prowadzi Kronikę Gminy, współorganizuje spotkania wigilijne dla osób starszych i samotnych, dożynki gminne, zajęcia wakacyjne, bierze udział w różnego rodzaju warsztatach i konkursach, współpracuje z Gminnym Domem Kultury, szkołami, przedszkolem, parafią, organizacjami i mieszkańcami gminy.

Zdrowie

Podstawową opiekę zdrowotną oraz opiekę stomatologiczną na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie zapewniają:

- Gabinet Lekarza Rodzinnego – obejmuje on swym zasięgiem większą część mieszkańców Gminy, pozostała część wybrała lekarza pierwszego kontaktu w ościennych gminach lub w Pile,
- Zespół Pielęgniarki i Położnej Środowiskowo-Rodzinnej „Zdrowie”, Miasteczko Krajeńskie, Plac Wolności 10 – jedna pielęgniarka środowiskowo-rodzinna i jedna położna środowiskowo-rodzinna, w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia,
- Zakład Pielęgniarek i Higienistek Środowiskowo-Szkolnych s.c. „Szkol -Med.” – Gabinet Pielęgniarki Szkolnej, Miasteczko Krajeńskie, ul. Szkolna 1, dba o zdrowie uczniów Szkoły Podstawowej w Miasteczku Krajeńskim (w ramach kontraktu z NFZ zatrudniona w tym gabinecie jest jedna pielęgniarka),
- Gabinet Stomatologiczny w Miasteczku Krajeńskim,
- Zakład Rehabilitacji Leonarda Kowalczyk, w Miasteczku Krajeńskim.

Na terenie Miasteczka Krajeńskiego funkcjonuje również apteka.

Organizacje pozarządowe

Mieszkańcy naszej miejscowości chętnie udzielają się w różnych organizacjach społecznych. Bardzo aktywnie działa Koła Gospodyń Wiejskich, Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów, stowarzyszenia: Zjednoczeni dla Gminy Miasteczko Krajeńskie, Ognisko Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Noteć” Miasteczko Krajeńskie, Uczniowski Klub Sportowy „Sokół” Miasteczko Krajeńskie, Uczniowski Klub Sportowy „Noteć”, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło Przyjaciół Dzieci w Miasteczku Krajeńskim, Nadnotecki Okręg Państwowego Związku Wędkarskiego Piła PZW Koło Miasteczko Krajeńskie, Akademia Piłkarska „RYŚ”. Stowarzyszenia działające na terenie Miasteczka Krajeńskiego realizują różnego rodzaju projekty m.in. pozyskują środki z LGD Kraja nad Notecią, tzw. małe granty, dofinansowanie przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego itp. Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów powstał w 2006 roku, celem koła jest promowanie działalności kulturalno-rozrywkowej, rekreacyjnej, turystycznej, krajoznawczej, rehabilitacyjnej itp.. Bardzo aktywnie działa Stowarzyszenie Zjednoczeni dla gminy Miasteczko Krajeńskie, które promuje walory przyrodnicze i turystyczne Gminy Miasteczko Krajeńskie z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska. Stowarzyszenie aktywnie włącza się w akcje charytatywne prowadzone przez inne stowarzyszenia i fundacje, np. Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. Na terenie Miasteczka Krajeńskiego działa również Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.

Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa

Bezpieczeństwo mieszkańców gminy Miasteczko Krajeńskie, w tym Miasteczka Krajeńskiego zapewnia Posterunek Policji w Białosłiwie, podlegający pod Komendę Powiatową Policji w Pile. Ochronę przeciwpożarową na terenie gminy Miasteczka Krajeńskiego zapewniają trzy jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, z których jedna znajduje się w Miasteczku Krajeńskim.

Działania, z którymi spotykają się strażacy OSP Miasteczka Krajeńskiego to przede wszystkim:

- pożary – obiektów oraz terenów leśnych,
- wypadki w komunikacji drogowej (przez teren gminy Miasteczko Krajeńskie przebiega droga krajowa nr 10 Bydgoszcz – Szczecin),
- miejscowe zagrożenia (podtopienia, usuwanie agresywnych owadów, usuwanie plam ropopochodnych na drogach itp.).

Z uwagi na wiodącą rolę na terenie gminy OSP Miasteczko Krajeńskie wyposażona jest w 3 pojazdy specjalistyczne: Mercedes, STAR 266, IVECO- drabina.

Inwestycje w gminie Miasteczko Krajeńskie

W lutym 2022 rozstrzygnięto przetarg na realizację zadania pn.: „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Arentowo, Grabionna, Okaliniec i część Grabówna – etap II Okaliniec” – planowany termin zakończenia realizacji zadania to początek 2023 r. Kolejna inwestycja realizowana ze środków zewnętrznych to „Przebudowa osiedla w Miasteczku Krajeńskim wraz z kanalizacją

deszczową” – planowany termin zakończenia realizacji zadania to koniec 2023 r. Zadanie będzie obejmować rozbudowę kanalizacji deszczowej oraz zmianę nawierzchni dróg z gruntowych na utwardzone. W 2023 r. realizowana będzie również inwestycja pn.: „Przebudowa drogi gminnej położonej w miejscowości Brzostowo” jako ważnej strategicznie drogi w tej miejscowości. Szczególnie czekają na nią rolnicy i przedsiębiorcy prowadzący tam swoją działalność, ale również pozostali mieszkańcy korzystający z tej drogi. Oprócz dużych inwestycji infrastrukturalnych gmina z powodzeniem pozyskuje i realizuje również mniejsze projekty. Aktualnie realizowane są projekty: Cyfrowa gmina oraz Grant PPGR. Cyklicznie bierze udział w konkursie Pięknieje Wielkopolska Wieś. Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców z niepełnosprawnościami jest w trakcie wdrażania usługi Mobilny Urzędnik. W roku 2020 wykonano monitoring urzędu gminy oraz placu Wolności. Ponadto na terenie Miasteczka w roku 2021 wykonano wymianę infrastruktury wodnej oraz wykonano chodnik na ul. Raławickiej.

Określenie szacunkowych kosztów jednorazowych i stałych wprowadzenia zmiany statusu miejscowości Miasteczko Krajeńskie

Szacunkowe koszty proponowanej zmiany to koszty jednorazowe około 8.000 zł, koszty związane są jedynie z wymianą tablic i pieczęci oraz kampanią informacyjną (koszty jednorazowe pokryte z budżetu Gminy Miasteczko Krajeńskie). Granice miasta mają zawierać się w obrębie ewidencyjnym Miasteczko Krajeńskie, dlatego nie przewiduje się dodatkowych kosztów związanych z usługami geodezyjnymi, także granice obrębu ewidencyjnego Miasteczka Krajeńskiego będą granicami miasta Miasteczko Krajeńskie, co wynika z ukształtowania historycznego. Nie przewiduje się kosztów stałych proponowanej zmiany dla państwa, starostwa oraz gminy.

Podsumowanie

Miejscowość Miasteczko Krajeńskie nie jest miastem z powodu decyzji administracyjnych podjętych w przeszłości, jednak w ciągu ostatnich trzydziestu lat zyskało status prężnego ośrodka gospodarczego. Powstało wiele zakładów dających miejsce pracy nie tylko mieszkańcom naszej gminy, ale również osobom z sąsiednich gmin czy powiatów. Domy o starej zabudowie są harmonijnie zintegrowane z nowym budownictwem, w którym dominują ładne, nowoczesne domy z małą architekturą. Ta zadbane miejscowość, utrzymująca charakter centrum społeczno – gospodarczego pełni rolę głównego ośrodka gminy. W Miasteczku Krajeńskim znajdują się wszystkie niezbędne jednostki (urząd, kościół, szkoły, przedszkola, biblioteka, dom kultury, ośrodek zdrowia, bank, poczta), które stanowią o sile miejscowości i przesłankach do ponownego uzyskania praw miejskich po 50 latach. Dodatkowym elementem, który także wpłynie na rozwój Miasteczka Krajeńskiego jest planowana modernizacja linii kolejowej przebiegającej przez miejscowość, a która prowadzić będzie do Centralnego Portu Komunikacyjnego w Warszawie. W najbliższym czasie także będzie modernizowana droga krajowa S-10. Te dwa czynniki będą istotnym argumentem zwiększającym atrakcyjność miejscowości w kierunku dalszego rozwoju. Jednak brak statusu miasta opóźnia i obniża znacząco rangę tego prężnie rozwijającego się ośrodka. Ponadto Miasteczko jako siedziba gminy zadbała o wszystkie pozostałe w gminie sołectwa zapewniając osiągnięcia cywilizacyjne doprowadzając je do przyległych wiosek sołeckich. Miasteczko Krajeńskie to nie tylko infrastruktura i funkcjonujące jednostki i zakłady, to przede wszystkim „mądrzy, uczciwi, dynamiczni w działaniu gospodarze”. Określenie „miasto” w stosunku do miejscowości Miasteczko Krajeńskie było i jest w naszych mieszkańcach głęboko zakorzenione, ponieważ miejscowość była miastem, o czym społeczeństwo nie zapomniało. Mieszkańcy w konsultacjach poparli inicjatywę dotyczącą nadania praw miejskich, mają nadzieję, że ich wola zostanie uszanowana oraz uwzględniona przez organy administracji rządowej.

Biorąc pod uwagę przesłanki historyczne oraz obecną infrastrukturę społeczną, techniczną, układ urbanistyczny, charakter zabudowy i ciągły rozwój miejscowości Miasteczka Krajeńskiego, Rada Gminy Miasteczko Krajeńskie wyraża opinię, że wniosek w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie jest w pełni uzasadniony.

Opinia w sprawie nadania praw miejskich

prof. uczelni dr hab. Krzysztof Małachowski

Wydział Zarządzania

Politechnika Bydgoska

wykładowca UAM

krzysztofpm@o2.pl

O p i n i a

w sprawie nadania statutu miasta /restytucji praw miejskich miejscowości Miasteczko Krajeńskie

Obowiązujące w Polsce kryterium prawno-administracyjne wydzielania miast klasyfikuje jako miasto miejscowość (jednostkę osadniczą), która posiada status miasta czyli ma nadane prawa miejskie. Delimituje się przesłanki (kryteria) wewnętrzne, które powinno brać się pod uwagę, aby miejscowość formalnie stała się miastem. Wyróżnia się co najmniej kilka wyznaczników.

Należą do nich między innymi:

- liczba ludności,
- morfologia (układ urbanistyczny),
- struktura zatrudnienia,
- infrastruktura społeczna i techniczna,
- wola lokalnej społeczności wyrażona w przeprowadzonych konsultacjach społecznych (referendum).

Współcześnie uwzględnia się również aspekt historyczny wskazujący czy miejscowość w przeszłości była miastem.

Miasteczko Krajeńskie położone w województwie wielkopolskim, w powiecie pilskim miało status miasta przynajmniej od 1475 roku i utraciło je (przy zdecydowanym sprzeciwie mieszkańców) z dniem 1 stycznia 1973 roku. Konsekwencją tego była degradacja miasta do wsi sołeckiej w gminie Białośliwie. Miejscowość ma bogatą, kilkusetletnią historię, której materialną pozostałością są zabytki oraz posiada herb zatwierdzony 9 maja 1939 roku przez ówczesne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Wprawdzie 2 grudnia 1991 roku przywrócono gminę Miasteczko Krajeńskie jednakże miejscowość nie odzyskała praw miejskich.

W dniu 24 sierpnia 2021 r. do Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie wpłynął wniosek mieszkańców oraz sympatyków gminy dotyczący wszczęcia procedury mającej na celu odzyskanie praw miejskich przez Miasteczko Krajeńskie.

Przyjmuje się, że jednostka osadnicza w Polsce pretendująca do roli miasta powinna liczyć co najmniej 2 tysiące mieszkańców. Aktualnie kryterium to nie jest ściśle przestrzegane i można podać przykłady wielu miejscowości w Polsce, którym w ostatnich latach nadano ponownie prawa miejskie a liczby tej nie osiągnęły. Przykładem może tu być Opatowiec w województwie świętokrzyskim, liczący 338 mieszkańców (2019 r.) czy Wiślica położona w województwie małopolskim posiadająca 500 mieszkańców (2018 r.). Sytuacja ta determinuje skrajność, polegającą na tym, że obecnie najmniejsze polskie miasto liczy tylko 338 mieszkańców a największa wieś, Kozy koło Bielska Białej w województwie śląskim, posiada 13 024 osób (2019 r.). Łatwo zauważyć, że niektóre miasta powiatowe w Polsce mają mniej mieszkańców niż wieś Kozy. Jest to skutek przyjętego w naszym kraju kryterium prawno-administracyjnego a nie powszechnie funkcjonującego w świecie kryterium statystycznego, które jest zróżnicowane w poszczególnych państwach i zależne od gęstości zaludnienia.

Obecna **liczba mieszkańców** Miasteczka Krajeńskiego 1101 osób (2021 r.) wydaje się nie być już formalną przeszkodą w odzyskaniu praw miejskich (co akcentowano w poprzednich decyzjach). Ponadto argumentem w zakresie nadania statusu miejskiego jest dostępność komunikacyjna tej jednostki osadniczej, która polepszyła się w ostatnich kilkunastu latach, dzięki budowie drogi powiatowej Piła-Kaczory, skracającej dystans Miasteczka Kraj. do Piły miasta subregionalnego, do której miejscowość zdecydowanie ciąży.

W nieodległej przyszłości planuje się też modernizację linii kolejowej Piła-Bydgoszcz (przy której położone jest Miasteczko Krajeńskie) jak również budowę drogi ekspresowej S10 (Kołbaskowo-Szczecin-Piła-Bydgoszcz-Toruń-Płońsk-Warszawa) zlokalizowanej w pobliżu Miasteczka Krajeńskiego. Z pewnością zwiększy to jeszcze dostępność transportową miejscowości ze stolicą powiatu Piłą i Bydgoszczą oraz całym krajem. To z kolei wzmocni szansę Miasteczka Krajeńskiego na pozyskanie nowych inwestorów i mieszkańców.

Należy podkreślić, że miejscowość przygotowuje nowe tereny pod budownictwo mieszkaniowe co sprawi, że Miasteczko Kraj. znajdzie się w bezpośrednim obszarze oddziaływania strefy podmiejskiej (suburbanizacyjnej) Piły i może powiększyć jej liczbę ludności. Wymienione elementy stanowią dobrą perspektywę stymulującą rozwój gospodarczy i demograficzny Miasteczka Krajeńskiego.

Bardzo ważnym kryterium uzyskania praw miejskich jest **morfologia** czyli wygląd jednostki osadniczej. Miejscowość starająca się o status miasta powinna mieć w miarę zwartą zabudowę z wyraźnie wyodrębnionym centrum w przeciwieństwie do wsi (obszaru rustykalnego), gdzie winna dominować zabudowa rozproszona. Miasteczko Krajeńskie ma średniowieczny układ urbanistyczny, który składa się z rynku, jako centrum i przylegającymi do niego ulicami. Zabudowa jest zwarta,

typowa dla małych miast. Istotne jest, iż gmina Miasteczko Kraj, jako jednostka samorządu terytorialnego, dysponuje *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* oraz *Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego*, zgodnie z *Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* z 27 marca 2003 roku.

W **strukturze zatrudnienia** wnioskującej miejscowości o status miasta większość mieszkańców musi stanowić ludność zatrudniona w zawodach poza rolnictwem tj. w przemyśle i usługach. Taka struktura zatrudnienia charakteryzuje Miasteczko Krajeńskie, bowiem działalność rolnicza stanowi marginalny element i wręcz zanika a struktura funkcjonalno-przestrzenna określa tę miejscowość jako lokalny ośrodek usługowo-przemysłowy.

Kluczowym czynnikiem analizowanej miejscowości jest wyposażenie w odpowiednią **infrastrukturę społeczną i techniczną**, co przy procedurze pozyskania praw miejskich w ostatnich latach odgrywa szczególną uwagę. W skład infrastruktury społecznej wchodzi między innymi: przedszkole, szkoła podstawowa, biblioteka publiczna, gminny dom kultury, ośrodek zdrowia, gminny ośrodek pomocy społecznej, kościół parafialny, boisko i hala sportowa usytuowana przy szkole. Natomiast infrastrukturę techniczną tworzą m.in.: drogi, chodniki, wodociąg i kanalizacja, oczyszczalnia ścieków oraz gazociąg z doprowadzonym gazem ziemnym,

Pokreślić należy że miejscowość wykorzystuje odnawialne źródła energii a gospodarze gminy i mieszkańcy właściwie dbają o ochronę środowiska. W Miasteczku Krajeńskim działają prężnie organizacje pozarządowe.

Na podstawie uchwały nr XXIII.188.2021 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 27.09.2021 r. przeprowadzono w dniach 8-30 listopada 2021 roku **konsultacje społeczne** z mieszkańcami gminy w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie. Zdecydowana większość społeczności opowiedziała się za nadaniem tych praw.

Dodatkowo warto wskazać, że Miasteczko Krajeńskie posiada znaczący kapitał ludzki w postaci dojrzałej lokalnej społeczności, która nigdy nie pogodziła się z utratą praw miejskich. Zaledwie w kilka lat po tym fakcie, w trudnych czasach PRL-u powołała społeczny Komitet ds. Przywrócenia Praw Miejskich, który wielokrotnie, niestety bezskutecznie próbował te prawa odzyskać. Na szczególną pamięć i szacunek zasługują jego kolejni Przewodniczący:

- Jadwiga Górską,
- Antoni Jandy,
- Joachim Suchy.

Współcześnie wyrazy uznania i szacunku należą się tym mieszkańcom gminy, którzy traktują Miasteczko Krajeńskie jako swoją małą Ojczyznę. Do nich niewątpliwie należą Autorzy książek o tematyce Miasteczka Krajeńskiego i gminy, które napisane zostały przez Dariusza Krzemińskiego (2012 r.) i Wojciecha Boińskiego (2019 r.).

Warto też dodać, że morfologicznie i funkcjonalnie Miasteczko Krajeńskie **nigdy nie przestało być miastem**, mimo decyzji administracyjnej, pozbawiającej go takiego statusu. Sama zaś nazwa logicznie wskazuje na miejski charakter miejscowości.

Reasumując, należy stwierdzić, że Miasteczko Krajeńskie spełnia kryteria wymagane do nadania statusu miasta. Mając na względzie powyższe jako pracownik naukowo-dydaktyczny specjalizujący się w ekonomii, zarządzaniu i gospodarce przestrzennej zdecydowanie **rekomenduję postulowane przywrócenie praw miejskich**.

18 marca 2022 r.

(-) Krzysztof Małachowski

Załączniki:

1. Uchwała Nr III/11/2014 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Miasteczko Krajeńskie. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. 2014 poz. 808);
2. Uchwała Nr XXXIII.188.2021 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 27 września 2021 roku w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Miasteczko Krajeńskie w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. 2021 poz. 7479);
3. Zarządzenie Nr S.0050.117.2021 Wójta Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 04 listopada 2021 r. w sprawie terminu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Miasteczko Krajeńskie w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie;
4. Zarządzenie Nr S0050.126.2021 Wójta Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie powołania Zespołu do zliczenia opinii mieszkańców wyrażonej w ankietach konsultacyjnych w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie oraz opracowania protokołu zawierającego wyniki konsultacji;
5. Protokół podsumowujący wyniki konsultacji społecznych w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie, sporządzony w Urzędzie Gminy w Miasteczko Krajeńskie w dniu 30 grudnia 2021 r.
6. Uchwała Nr IV/25/92 Rady Gminy w Miasteczku Krajeńskim z dnia 29 kwietnia 1992 r. w sprawie uchwalenia herbu Gminy Miasteczko Krajeńskie;
7. Podstawowe dane statystyczne – wykaz ilościowy mieszkańców gminy Miasteczko Krajeńskie, w tym miejscowości Miasteczko Krajeńskie;
8. Informacja dotycząca szacunkowych kosztów wprowadzenia proponowanej zmiany nadania statutu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie;
9. Zaświadczenie Starosty Pileckiego z dnia 16 lutego 2022 r. potwierdzające powierzchnię obrębów ewidencyjnych położonych w gminie Miasteczko Krajeńskie z operatem ewidencyjnym;
10. Pismo Głównego Geodety Kraju z dnia 24 lutego 2022 r. potwierdzające zgodność przebiegu dotychczasowych granic gminy Miasteczko Krajeńskie z danymi państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek zasadniczego podziałów terytorialnych kraju (PRG);
11. Mapa topograficzna w skali 1:50 000 z zaznaczoną granicą gminy Miasteczko Krajeńskie oraz zaznaczoną granicą miejscowości Miasteczko Krajeńskie – płyta CD
12. Zaświadczenie Wójta Gminy Miasteczko Krajeńskie Nr BUA.6724.18.2022 z dnia 8.03.2022 r. o miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy;
13. Wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;

14. Wykaz ulic w miejscowości Miasteczko Krajeńskie;
15. Publikacje dotyczące gminy Miasteczko Krajeńskie: Wojciech Boiński „*Dzieje Miasteczka Krajeńskiego*”, Dariusz Krzemiński „*Dzieje szkół na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie 1920-1975*”, folder „*Gmina Miasteczko Krajeńskie*”;
16. Film promujący zrealizowaną inwestycję pn.: „Prosumenckie Odnawialne Źródła Energii w Gminach Miasteczko Krajeńskie oraz Szamocin” w 2017 roku - płyta CD
17. Opinia Prof. uczelni dr hab. Krzysztofa Małachowskiego – Politechnika Bydgoska, Wykładowca UAM.

Uzasadnienie

do Uchwały Nr XL.223.2022 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 21 marca 2022 roku w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022r., poz. 559) *„Rada Ministrów w drodze rozporządzenia (...) nadanie gminie lub miejscowości statusu miasta i ustala jego granice”*. Zgodnie z art. 4 ust. 2 cyt. ustawy rozporządzenie, o którym mowa powyżej może być wydane na wniosek zainteresowanej rady gminy. Zgodnie z art. 4b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym *„wydanie rozporządzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1, na wniosek rady gminy wymaga (...) wniosku rady gminy poprzedzonego przeprowadzeniem przez tę radę konsultacji z mieszkańcami, wraz z uzasadnieniem oraz niezbędnymi dokumentami, mapami i informacjami potwierdzającymi zasadność wniosku”*.

Uchwałą Nr XXXIII.188.2021 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 27 września 2021 roku w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Miasteczko Krajeńskie w sprawie nadania statutu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie, zainicjowano procedurę przeprowadzenia konsultacji we wskazanym zakresie. W oparciu o Zarządzenie Nr S.0050.117.2021 Wójta Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 4 listopada 2021 roku w sprawie terminu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Miasteczko Krajeńskie w sprawie nadania statutu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie, przeprowadzono konsultacje społeczne w sprawie nadania miejscowości Miasteczko Krajeńskie statusu miasta.

Jak wynika z przeprowadzonych konsultacji społecznych, inicjatywa nadania miejscowości Miasteczko Krajeńskie statusu miasta znalazła poparcie wśród mieszkańców gminy Miasteczko Krajeńskie. Godzi się przypomnieć, iż Miasteczko Krajeńskie przez blisko pięćset lat posiadało status miasta. Nadanie Miasteczku Krajeńskiemu praw miejskich datuje się na rok 1475. Na mocy § 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1972 roku o w sprawie utworzenia, zniesienia i zmiany granic niektórych miast (Dz.U. z 1972r., nr 50, poz. 327) postanowiono o tym, że *„w powiecie wyrzyskim w województwie bydgoskim znosi się miasto Miasteczko Krajeńskie”*. Obszar gromady Miasteczko Krajeńskie wraz z okolicznymi miejscowościami został włączony do gminy Białosławie.

Dzięki staraniom podejmowanym przez mieszkańców, Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 1991 roku w sprawie utworzenia, zmiany granic i ustalenia siedzib niektórych gmin w województwach: warszawski, białostockim, bielskim, częstochowskim, katowickim, kieleckim, leszczyńskim, lubelskim, łomżyńskim, nowosądeckim, olsztyńskim, opolskim, ostrołęckim, pilskim, piotrkowskim, poznańskim, skierniewickim, suwalskim, szczecińskim, tarnobrzeskim, toruńskim, włocławskim, zamojskimi i zielonogórskim, oraz nadania niektórym gminom statutu miasta (Dz.U. z 1991r., nr 115, poz. 497) utworzono gminę Miasteczko Krajeńskie z siedzibą władz w Miasteczku Krajeńskim (por. § 14 pkt 1 wskazanego wyżej Rozporządzenia Rady Ministrów). Z dniem 1 stycznia 1992 roku przywrócono gminę Miasteczko Krajeńskie, lecz Miasteczko Krajeńskie nie odzyskało statusu miasta.

W związku z wieloletnimi staraniami mieszkańców gminy Miasteczko Krajeńskie w zakresie przywrócenia praw miejskich miejscowości Miasteczko Krajeńskie oraz mając na względzie wynik przeprowadzonych konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Miasteczko Krajeńskie, Rada Gminy Miasteczko Krajeńskie pozytywnie opiniuje te starania i zwraca się z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego o nadanie statusu miasta miejscowości Miasteczko Krajeńskie.

W myśl przepisu art. 4b ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym *„Rada gminy występuje z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, do ministra właściwego do spraw administracji publicznej za pośrednictwem wojewody, w terminie do 31 marca”*.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione, zaś uchwała odpowiada na oczekiwania mieszkańców w zakresie nadania statusu miasta Miasteczku Krajeńskiemu.